МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародної економіки

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА **«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ **05 Соціальні та поведінкові науки**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ **051 «Економіка»**

Форма навчання: денна

очна (денна), заочна, дистанційна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «**Глобальна трансформація світового фінансового ринку**»

(назва теми)

здобувача Гоптарєва Дмитра Олександровича

(ПІБ, підпис)

Науковий керівник: кандидат економічних наук,

доцент кафедри міжнародної економіки, Лихолет С. І.

(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри: д.е.н.,

Столярчук Я. М.

(підпис)

Київ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту
Кафедра міжнародної економіки

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	**«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»**
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	**05 Соціальні та поведінкові науки**
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	**051 «Економіка»**

ПОГОДЖЕНО
Керівник проєктної групи (гарант) освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»
_____ Ярослава СТОЛЯРЧУК
(підпис)
«_____»_____ 20___ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри міжнародної економіки
_____ Ярослава СТОЛЯРЧУК
(підпис)
«_____»_____ 20___ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Гоптарєву Дмитру Олександровичу
(прізвище, ім'я, по батькові)
очної (денної) форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему: «Глобальна трансформація світового фінансового ринку»

Тему затверджено наказом ректора Університету від «7» грудня 2022 р. №536

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах: статтях та наукових працях вчених та дослідників теми, національних та зарубіжних науково-дослідних інститутів та центрів.

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

(назва розділу)

Розділ 2	КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ГЛОБАЛЬНИЙ ТРАНСФОРМАЦІЙ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

(назва розділу)

Об'єкт дослідження:	процес трансформації світового фінансового ринку
Предмет дослідження:	теоретичні засади та практичні аспекти щодо ефектив трансформації світового фінансового ринку в умовах глобалізаці
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	розробка рекомендацій щодо ефективної трансформації українського фінансового ринку в умовах глобалізації.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1: Виконати аналіз та дослідження еволюції та розвитку світового фінансового ринку, описати основні зміни та тенденції, що відбулися протягом часу. Визначити основних учасників та компоненти світового фінансового ринку, включаючи банки, страхові компанії, інвестиційні фонди, ринки цінних паперів тощо. Проаналізувати їхню роль, функції та взаємозв'язок у системі фінансового ринку. Виявити та проаналізувати ключові проблеми та ризики, що виникають у процесі розвитку світового фінансового ринку у контексті глобалізації. Включити такі аспекти, як фінансова стабільність, ризики для економічної безпеки, недостатнє регулювання, вплив зовнішніх факторів тощо.

У розділі 2: Визначити вплив технологічних досягнень на світовий фінансовий ринок, включаючи використання штучного інтелекту, блокчейн-технологій, розширеного аналізу даних тощо. Проаналізувати наслідки цих технологій для структури та функціонування ринку. Оцінити структурні зрушення, що відбуваються на світовому фінансовому ринку під впливом глобалізації, зокрема зростанням міжнародних фінансових потоків, зміною ролі регіональних фінансових центрів та розподілу фінансових активів. Аналізувати функціонування нових фінансових центрів у глобальному фінансовому ринку, зокрема зосередженням фінансової активності, конкуренцією зі старими фінансовими центрами та їхнім впливом на міжнародні фінансові відносини. Визначити шляхи подальшого розвитку світового фінансового ринку, включаючи розгляд можливостей для інновацій, удосконалення регулювання, забезпечення стабільності та ефективності фінансової системи. Розробити рекомендації щодо ефективної трансформації українського фінансового ринку в умовах глобалізації, враховуючи аналіз попередніх завдань та особливості українського ринку.

Завдання підготував
науковий керівник

_____ С.І. Лихолет
(підпис)
«14» грудня 2022 р.

Завдання одержав здобувач

_____ Д.О. Гоптарєв
(підпис)
«14» грудня 2022 р.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 75 сторінок, 7 таблиць, 5 рисунків, список використаних джерел з 62 найменувань.

«Глобальна трансформація світового фінансового ринку»

Об'єктом дослідження є процес трансформації світового фінансового ринку.

Предметом дослідження є теоретичні засади та практичні аспекти щодо ефективної трансформації світового фінансового ринку в умовах глобалізації.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи — розробка рекомендацій щодо ефективної трансформації українського фінансового ринку в умовах глобалізації.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі *завдання:*

- Аналіз фінансового ринку України: Дослідження та аналіз поточного стану українського фінансового ринку, його особливостей, сильних та слабких сторін.
- Вивчення глобальних тенденцій: Ознайомлення з основними трендами та змінами, що відбуваються на глобальному фінансовому ринку, а також їх вплив на національні ринки.
- Визначення факторів глобалізації: Вивчення та аналіз факторів, що впливають на глобалізацію фінансового ринку, зокрема технологічні зміни, міжнародна торгівля, капіталовкладення тощо.
- Виявлення проблем та викликів: Визначення основних проблем, з якими стикається український фінансовий ринок у контексті глобалізації, таких як недостатня конкурентоспроможність, ризики фінансової стабільності, відсутність ефективного регулювання тощо.
- Розробка рекомендацій: На основі проведеного аналізу та виявлених проблем розробка конкретних рекомендацій щодо ефективної трансформації українського фінансового ринку в умовах глобалізації,

включаючи заходи щодо покращення конкурентоспроможності, регулювання, створення сприятливого інвестиційного клімату тощо.

Практичне значення отриманих результатів. Отримані результати мають практичну значущість для різних зацікавлених сторін, зокрема для фінансових установ, урядових органів та регуляторів, міжнародних організацій і бізнес-компаній. Аналіз трансформацій на світовому фінансовому ринку надає змогу зрозуміти головні тренди та виклики, що стоять перед ними. Рекомендації щодо ефективної трансформації українського фінансового ринку в умовах глобалізації стануть практичним посібником для розвитку фінансового сектору України та адаптації до глобальних змін. Отримані результати можуть бути використані для прийняття стратегічних рішень щодо фінансової політики, планування розвитку фінансових ринків та формування рекомендацій для фінансових установ.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2023.

Рік захисту роботи 2023.

Ключові слова: Фінансовий ринок, глобалізація, учасники ринку, розвиток, ринкова інтеграція, фінансова інклюзія, рекомендації.

Відгук
на кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача факультету Міжнародної економіки і менеджменту
освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»
Гоптарєва Дмитра Олександровича
на тему
«Глобальна трансформація світового фінансового ринку»

1. Актуальність теми. Сучасні фінансові ринки і світова фінансова сфера є сегментом усієї світової економіки, що найбільш динамічно розвивається. Відбувається постійна трансформація глобальних фінансів, спостерігається багаторазове ускладнення технологічних процесів та світової фінансової архітектури, виникають нові інноваційні інструменти та способи здійснення операцій.

На цьому фоні різко зростає волатильність фінансових ринків, що диктує необхідність розробки нових підходів до системи регулювання фінансового сектора, обліку даних процесів для зміцнення національної економічної безпеки країни.

В означених умовах актуалізується проблеми обґрунтування ефективної трансформації українського фінансового ринку в умовах глобалізації. Таким чином, все вищезазначене обумовлює актуальність теми бакалаврського дослідження Гоптарєва Д.О.

2. Позитивні риси кваліфікаційної магістерської роботи: Слід підкреслити, що робота як за формою так і за змістом відповідає вимогам написання кваліфікаційних бакалаврських робіт. У вступі чітко визначена мета і завдання дослідження, його предмет та об'єкт. Дається вичерпний понятійний апарат щодо трансформація світового фінансового ринку (розділ 1).

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить достатньо змістовний аналітичний матеріал (розділ 2) щодо структурних зрушень на світовому фінансовому ринку. Проведено аналіз впливу технологічних досягнень на світовий фінансовий ринок. Текст роботи викладено економічно зрозумілою мовою.

3. Наявність самостійних розробок автора. В кваліфікаційній бакалаврській роботі вдало запропоновані шляхи подальшого розвитку світового фінансового ринку. Окремо можна відмітити авторське дослідження щодо ефективної трансформації українського фінансового ринку в умовах глобалізації.

4. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій: Отримані результати кваліфікаційного бакалаврського дослідження можуть бути цікавими для тих, хто займається побудовою та розвитком бізнес процесів в організації, розробляє та впроваджує економічні стратегії та політики країни, бере участь у регулюванні зовнішньоекономічної діяльності.

5. Наявність недоліків: У теоретичному розділі кваліфікаційного бакалаврського дослідження було приділено увагу еволюції та розвитку світового фінансового ринку (п. 1.1), а також ключовим проблемам та ризикам розвитку

світового фінансового ринку за умов глобалізації (п. 1.3). Проте, даний теоретичний розділ не розкриває в повній мірі існуючі теоретичні причини трансформації світового фінансового ринку, але дані аспекти описані у другому аналітичному розділі. Отже, зазначені керівником кваліфікаційної бакалаврської роботи зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку даного дослідження.

6. Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК: Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи становить 40 балів, відповідає вимогам відповідної акредитації та заслуговує бути допущеною до захисту перед ЕК.

Науковий керівник: доцент кафедри міжнародної економіки, к.е.н.

_____ Лихолет С.І.

(підпис)

«05» червня 2021 р.

ЗМІСТ

ВСТУП 3

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ 7

1.1. Еволюція та розвиток світового фінансового ринку 7

1.2. Основні учасники та компоненти світового фінансового ринку 16

1.3. Ключові проблеми та ризики розвитку світового фінансового ринку за умов глобалізації 22

РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ГЛОБАЛЬНИЙ ТРАНСФОРМАЦІЙ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ 26

2.1. Визначення впливу технологічних досягнень на світовий фінансовий ринок 26

2.2. Оцінка структурних зрушень на світовому фінансовому ринку 29

2.3. Аналіз функціонування нових фінансових центрів на глобальному фінансовому ринку 36

2.4. Шляхи подальшого розвитку світового фінансового ринку 42

2.5. Рекомендації щодо ефективної трансформації українського фінансового ринку в умовах глобалізації 59

ВИСНОВКИ 69

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 71

ВСТУП

Актуальність теми. Обрана тема, що стосується трансформація світового фінансового ринку" є надзвичайно актуальною в сучасних умовах глобалізації та інтенсивного розвитку фінансових технологій. Важливість вивчення даної проблеми зумовлена зростаючим впливом фінансових інновацій на економічний розвиток країн, зміною ролі та структури фінансових ринків у світовій економіці, а також збільшенням кількості ризиків та викликів, пов'язаних з глобалізаційними процесами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній та зарубіжній літературі присутні численні дослідження, присвячені аналізу та розвитку світового фінансового ринку. Однак, дослідження процесів трансформації світового фінансового ринку, що відбуваються під впливом глобалізації, технологічних досягнень та структурних зрушень, потребує постійної актуалізації та систематизації знань.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – розробка рекомендацій щодо ефективної трансформації українського фінансового ринку в умовах глобалізації.

Відповідно поставленої мети кваліфікаційної бакалаврської роботи сформульовані наступні ***завдання:***

- дослідити історичний розвиток світового фінансового ринку та визначити основні етапи та тенденції еволюції ринку;
- визначити функції та ролі кожного учасника на ринку та проаналізувати взаємозв'язки та взаємодію між учасниками ринку;
- виявити основні проблеми та ризики, що виникають на світовому фінансовому ринку через процес глобалізації та визначити можливі наслідки для стабільності та розвитку ринку;

- вивчити роль технологій в сучасному фінансовому секторі та визначити переваги та виклики, пов'язані з впровадженням нових технологій на ринку;
- оцінити структурні зміни, що відбуваються на ринку через глобалізацію та технологічний прогрес та визначити наслідки цих змін для учасників ринку та його стабільності;
- проаналізувати роль та функції нових фінансових центрів, таких як Шанхай, Сінгапур, Гонконг тощо та проаналізувати вплив цих центрів на глобальний фінансовий ринок та їх конкуренцію з традиційними центрами;
- навести можливі напрями та стратегії розвитку світового фінансового ринку та проаналізувати роль регулювання, міжнародної співпраці та інституційних змін у цьому процесі;
- визначити основні виклики та можливості, з якими зіштовхується український фінансовий ринок у контексті глобалізації та розробити рекомендації для зміцнення конкурентоспроможності та привабливості українського ринку.

Об’єктом кваліфікаційної бакалаврської роботи є процес трансформації світового фінансового ринку. **Предметом кваліфікаційної бакалаврської роботи** є теоретичні засади та практичні аспекти щодо ефективної трансформації світового фінансового ринку в умовах глобалізації.

Методи дослідження. Аналіз літератури, емпіричні методи, синтез та систематизація, компаративний аналіз.

Теоретична значущість отриманих результатів. Отримані результати дослідження мають велику теоретичну значущість, оскільки розкривають еволюцію та розвиток світового фінансового ринку, аналізують основних учасників та компоненти цього ринку, а також ідентифікують ключові проблеми та ризики, що виникають в умовах глобалізації. Ці теоретичні аспекти дослідження сприяють збагаченню наукового знання про фінансові ринки та їх трансформацію, розширюють розуміння процесів, що відбуваються на світовому фінансовому ринку.

Методична значущість отриманих результатів. Отримані результати також мають важливу методичну значущість, оскільки розробляють методологічні підходи до аналізу глобальних трансформацій на світовому фінансовому ринку.

Ці методологічні підходи можуть бути використані як орієнтир для подальших досліджень у сфері фінансових ринків та глобалізації. Дослідження пропонує аналітичні інструменти та підходи до визначення впливу технологічних досягнень, оцінки структурних зрушень, аналізу функціонування нових фінансових центрів та шляхів подальшого розвитку світового фінансового ринку.

Практична значущість отриманих результатів. Отримані результати мають практичну значущість для різних зацікавлених сторін, зокрема для фінансових установ, урядових органів та регуляторів, міжнародних організацій і бізнес-компаній. Аналіз трансформацій на світовому фінансовому ринку надає змогу зрозуміти головні тренди та виклики, що стоять перед ними. Рекомендації щодо ефективної трансформації українського фінансового ринку в умовах глобалізації стануть практичним посібником для розвитку фінансового сектору України та адаптації до глобальних змін. Отримані результати можуть бути використані для прийняття стратегічних рішень щодо фінансової політики, планування розвитку фінансових ринків та формування рекомендацій для фінансових установ.

Інформаційна база дослідження.

Законодавчі акти та нормативні документи України та інших країн, що регулюють функціонування фінансових ринків.

Статистичні дані та звіти міжнародних фінансових організацій, таких як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Банк міжнародних розрахунків, та національних органів управління фінансовими ринками.

Наукові та аналітичні статті, монографії, дисертації та інші дослідницькі роботи вітчизняних та зарубіжних авторів, присвячені темі розвитку фінансових ринків, трансформації та впливу глобалізації на них.

Матеріали конференцій, семінарів, круглих столів та інших наукових заходів, присвячених аналізу тенденцій розвитку світового фінансового ринку та його трансформації в умовах глобалізації.

Інтернет-ресурси, включаючи офіційні сайти фінансових регуляторів, електронні бази даних, наукові журнали та аналітичні портали, пов'язані з фінансовими ринками та їх розвитком у контексті глобалізації.

Робота складається з вступу, двох розділів, висновку, а також списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

1.1. Еволюція та розвиток світового фінансового ринку

Світовий фінансовий ринок зазнав значної трансформації та зростання протягом останніх кількох століть, що призвело до створення складної та взаємопов'язаної глобальної системи

Перші свідчення про фінансові ринки можна знайти в стародавній Месопотамії, де зерно та срібло використовувалися як засоби обміну, а також відбулися перші зафіксовані випадки кредитування та запозичення. У Кодексі Хаммурапі, датованому 1754 роком до нашої ери, задокументовані ранні фінансові закони і правила, в тому числі ті, що регулюють відсоткові ставки і прощення боргів.

У Стародавній Греції розвиток фінансових ринків характеризувався створенням банків, які сприяли торгівлі та комерції через випуск монет і надання кредитів. В елліністичний період з'явилися більш складні фінансові інструменти, такі як акції та облігації, а в жвавому портовому місті Родос торгували акціями морських підприємств.

Римляни об’єднювалися в асоціації, а згодом утворили філії римських банкірських домів в інших країнах. Це не лише дозволило значно розширити клієнтську базу та акумулювати кошти своїх громадян і підкорених країн величезної імперії, а й надавати своїм клієнтам кредити, виступати посередниками в торгівельних операціях, організовувати аукціони тощо. Тут вперше почали надавати фінансові послуги з розрахункового обслуговування вкладників за їх дорученнями. Причому ці операції мали всі ознаки безготівкових платежів: вони здійснювалися за допомогою так званих “трансферитів” – переносу коштів з розділу “витрати” (або “expensi”) таблиці-рахунку платника в розділ “надходження” (“accepti”) відповідної таблиці кредитора.

Римська імперія сприяла подальшому розвитку фінансових ринків завдяки створенню складної банківської системи, випуску державних облігацій та запровадженню централізованої валюти. Крім того, римляни започаткували концепцію корпорацій, що дозволило об'єднувати ресурси та розподіляти ризики між кількома інвесторами. [1, с. 4]

Виникнення сучасних фінансових ринків можна простежити до піднесення потужних європейських торгових імперій протягом 16-18 століть. Заснування Амстердамської фондової біржі в 1602 році ознаменувало народження першого у світі офіційного фондового ринку, на якому торгували акціями Голландської Ост-Індійської компанії. Це нововведення сприяло ефективному розподілу капіталу, що дозволило фінансувати масштабні проекти та сприяло економічному зростанню.

У 19-20 століттях відбулося значне розширення та глобалізація світового фінансового ринку, зумовлене індустріалізацією, технологічним прогресом та лібералізацією міжнародної торгівлі. Золотий стандарт, який прив'язував національні валюти до золота і сприяв міжнародній торгівлі, відіграв вирішальну роль в інтеграції фінансових ринків наприкінці 19-го і на початку 20-го століть.

У 1944 році в Бреттон-Вудсі (США) перші члени Організації Об'єднаних Націй підписали договір, який встановлює рівновагу обмінних курсів валют економічно розвинених країн. Долар США став резервною валютою, оскільки після Другої світової війни саме Сполучені Штати могли гарантувати обмін своєї валюти на золото за встановленим курсом. Щоб підтримати систему міжнародних розрахунків був створений Міжнародний валютний фонд МВФ та Світовий Банк. Але у Бреттон-Вудської угоди був один неврахований недолік: всі країни прагнули накопичити якомога більше доларового резерву. Це означало що США в певний момент не зможуть покрити ці резерви золотом.

Після того як Західна Німеччина і Франція стали обмінювати на золото свої доларові резерви в 1971 році, Сполучені Штати відмовилися від своїх зобов'язань взятих на себе в 1944 році.

Кінець Бреттон-Вудської системи на початку 1970-х років, що ознаменувався крахом фіксованих валютних курсів і появою плаваючих курсів,

підготував ґрунт для нової ери фінансової глобалізації. Лібералізація потоків капіталу в поєднанні з розвитком комунікаційних і транспортних технологій сприяла швидкому зростанню міжнародних фінансових ринків, проклавши шлях до взаємопов'язаної глобальної фінансової системи, яку ми знаємо сьогодні. [36]

Таким чином, історичне минуле світового фінансового ринку являє собою складний ландшафт, що розвивається, сформований взаємодією економічних, політичних і технологічних сил. Від скромних початків стародавніх цивілізацій до складної глобальної мережі 21-го століття розвиток фінансових ринків був вирішальним фактором економічного зростання і процвітання, створення умов для ефективного розподілу ресурсів, управління ризиками та сприяння міжнародній торгівлі та інвестиціям.

Протягом історії різні фінансові інновації відігравали вирішальну роль у формуванні розвитку світового фінансового ринку.

У 20-му столітті фінансові інновації продовжували розвиватися, створюючи нові фінансові інструменти та розробляючи нові інвестиційні стратегії. Наприклад, запровадження взаємних фондів у 1920-х роках дозволило інвесторам об'єднати свої ресурси та диверсифікувати інвестиції, а поява індексних фондів у 1970-х роках сприяла впровадженню недорогих пасивних інвестиційних стратегій.

Поширення фінансових деривативів, таких як опціони, ф'ючерси та свопи, у другій половині 20-го століття дозволило учасникам ринку більш ефективно управляти ризиками та призвело до зростання більш складних торгових стратегій. Розвиток електронних торгових платформ і поява Інтернету ще більше прискорили зростання і взаємозв'язок світового фінансового ринку.

Розвиток світового фінансового ринку нерозривно пов'язаний зі швидкими темпами технологічного прогресу та фінансовими інноваціями, які докорінно змінили способи проведення фінансових операцій та управління ризиками.

Розвиток комунікаційних технологій відіграв вирішальну роль у формуванні світового фінансового ринку. Телеграф, безсумнівно, мав великий вплив на структуру фінансових ринків. Централізація ринку створила набагато більше ліквідності для акціонерів. Зі збільшенням кількості потенційних трейдерів

зросла й можливість знайти покупця чи продавця фінансового інструменту. Це збільшення ліквідності могло призвести до збільшення загальної суми, інвестованої на ринку, що призвело до підвищення рівня інвестицій та економічного зростання. Централізація також могла призвести до розвитку певних фінансових установ, які неможливо було б розвинути інакше. [35]

Поява телефону наприкінці 19 століття ще більше прискорила фінансову комунікацію, дозволивши спілкуватися в режимі реального часу між трейдерами, брокерами та іншими учасниками ринку. Ця технологія підвищила ефективність ринку і сприяла зростанню взаємозв'язку світових фінансових ринків.

У другій половині 20-го століття поява Інтернету та розвиток електронних торгових платформ зробили революцію на світовому фінансовому ринку, забезпечивши миттєвий доступ до ринкових даних у режимі реального часу та полегшивши електронну торгівлю фінансовими інструментами. Інтернет дозволив демократизувати фінансову інформацію, оскільки роздрібні інвестори отримали доступ до ресурсів, які раніше були зарезервовані для професійних трейдерів та фінансових установ.

Розвиток високочастотної торгівлі (ВЧТ) та алгоритмічної торгівлі у 21 столітті, що спирається на досягнення в галузі комп'ютерних технологій та аналізу даних, ще більше трансформував світовий фінансовий ландшафт. Ці торгові стратегії використовують складні алгоритми і високошвидкісну обробку даних для виконання великої кількості угод за частки секунди, використовуючи щохвилинну цінову неефективність і сприяючи підвищенню ліквідності ринку.

Протягом історії різні фінансові інновації відігравали вирішальну роль у формуванні розвитку світового фінансового ринку. Деякі з найвпливовіших фінансових інновацій включають:

-Сек'юритизацію;

-Деривативи;

-Біржові фонди (ETF);

-Фінансовий інжиніринг:

-Цифрові валюти та технологія блокчейн.

Отже, технологічний прогрес та фінансові інновації відіграли ключову роль у формуванні еволюції та розвитку світового фінансового ринку. Ці інновації трансформували способи проведення фінансових операцій, управління ризиками та передачі інформації.

Фінансова глобалізація та інтеграція є визначальними характеристиками сучасного світового фінансового ринку, зумовленими лібералізацією торгівлі та потоків капіталу, розвитком комунікаційних і транспортних технологій та поширенням транснаціональних корпорацій.

Зростанню фінансової глобалізації та інтеграції сприяло кілька факторів:

-Дерегуляція та лібералізація;

-Технологічний прогрес;

-Транснаціональні корпорації;

-Фінансові інновації.

Як видно з з табл. 1.1 фінансова глобалізація та інтеграція трансформували світовий фінансовий ринок, пропонуючи потенційні переваги з точки зору розподілу капіталу, диверсифікації ризиків та фінансової стабільності. Однак ці процеси також створюють значні ризики, такі як фінансове зараження та волатильність потоків капіталу.

Табл. 1.1 – Переваги і недоліки фінансової глобалізації ті інтеграції

Переваги	Недоліки
Покращений розподіл капіталу	Фінансове зараження
Диверсифікація ризиків	Волатильність потоків капіталу
Зниження вартості запозичень	Втрата політичної автономії
Підвищення фінансової стабільності	Посилення нерівності в доходах

Джерело [43]

Фінансові кризи

Фінансові кризи траплялися впродовж історії, часто зі значними наслідками для світової економіки та фінансової системи.

Велика депресія

Криза була найтяжчим і найтривалішим економічним спадом 20-го століття, що розпочався з біржового краху 1929 року і тривав до початку Другої світової війни. Криза характеризувалася масовим безробіттям, дефляцією та обвалом світової торгівлі. [4, с 2,5,12]

Нафтові кризи 1970-х років

Нафтові кризи 1970-х років - це серія подій, що призвели до різкого зростання цін на нафту і подальшого глобального економічного спаду. Рисунок 1.1 показує різке зростання цін на нафту в 1970-х роках, зокрема під час нафтових криз 1973 та 1979-1980 років. Це мало серйозний вплив на світову економіку, зокрема на країни, що були значними імпортерами нафти.

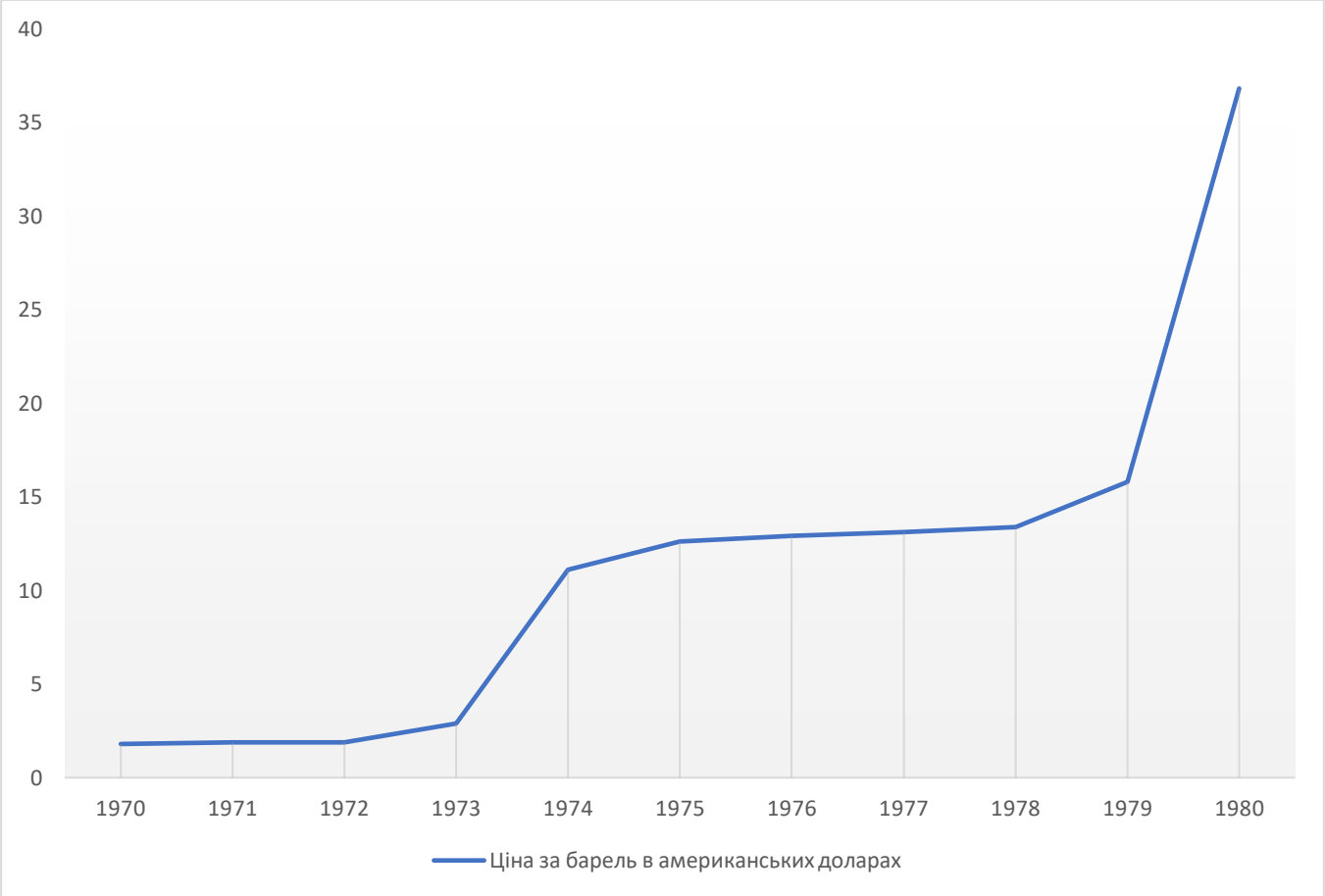

Рис. 1.1 - Ціни на нафту в американських доларах за один барель *[44]*

Азійська фінансова криза 1997-1998 років

У липні 1997-го, розпочалася азійська фінансова криза, коли поєднання економічних, фінансових і корпоративних негараздів спричинило різке погіршення

очікувань та відтік капіталу з економік, що розвиваються. Криза характеризувалася обвалом валютних курсів, різким падінням фондових ринків і хвилею корпоративних банкрутств. [37]

Світова фінансова криза 2008 року

Світова фінансова криза характеризувалася обвалом банкрутство найбільших фінансових установ, різке падіння фондових ринків і серйозна кредитна криза, що призвела до глобальної економічної рецесії.

Рисунок 1.2 демонструє, як індекс S&P 500 змінювався впродовж фінансової кризи 2008 року. Як можна побачити, в середині 2008 року індекс почав стрімко падати, досягаючи найнижчого рівня в жовтні 2008 року. Це відображає різке падіння цін акцій, спричинене кризою на ринку субприм-кредитів, банкрутством значних фінансових установ і наступною глобальною економічною рецесією.

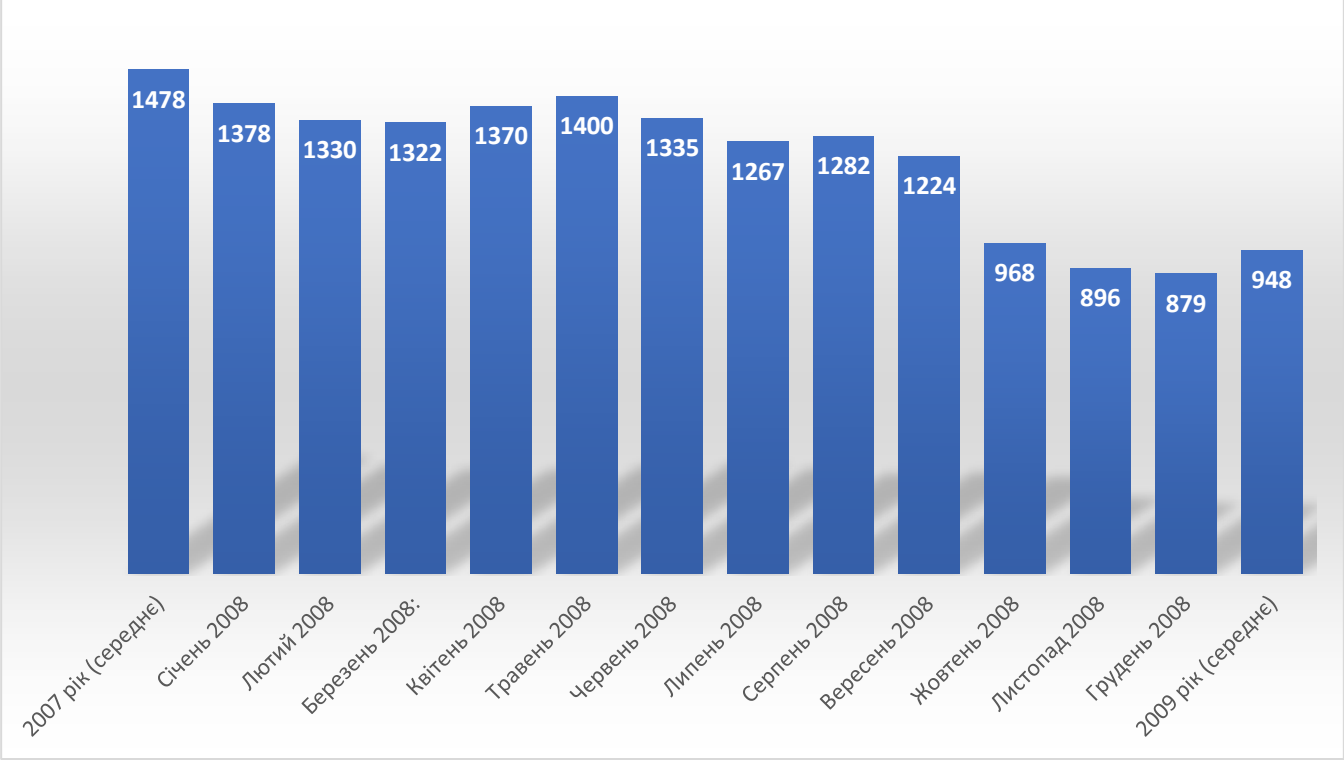

Рис. 1.2 – Зміні індексу S&P 500 (в індексних пунктах) *[45]*

Європейська криза суверенного боргу (2010-2012)

Європейська криза суверенного боргу характеризувалася високим рівнем державного боргу, фіскальними дисбалансами та відсутністю впевненості у

здатності цих країн обслуговувати свої боргові зобов'язання. Рисунок 1.3 демонструє зростання державного боргу як відсотка від ВВП для кожної країни протягом 2007-2020 років. Значне зростання боргу в цей період, особливо для Греції, Італії, Іспанії, Португалії та Ірландії, відображає вплив європейської кризи суверенного боргу. Ці дані показують, як криза довела до того, що багато країн накопичили високий рівень державного боргу, що створило серйозні фінансові та економічні ризики.

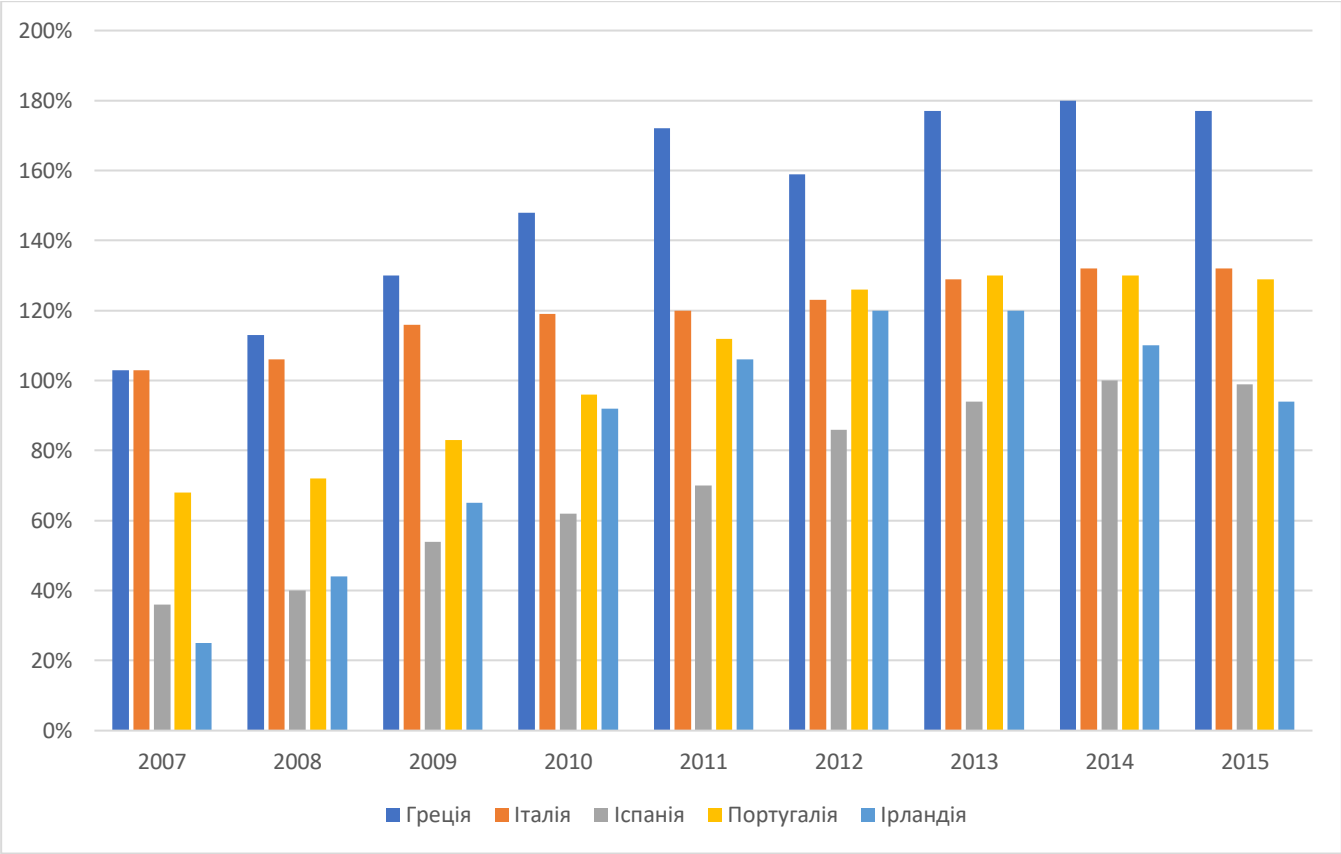

Рис. 1.3 – Державний борг як відсоток від ВВП в різних країнах *[40]*

Отже, великі фінансові кризи мали значний вплив на світову економіку і фінансову систему, часто призводячи до глибоких економічних і соціальних наслідків. Ці кризи підкреслили важливість розумної економічної політики, ефективного фінансового регулювання та міжнародного співробітництва для запобігання та подолання фінансових потрясінь.

Технологічний прогрес

Світовий фінансовий ринок постійно розвивається під впливом технологічного прогресу, зрушень в економічній владі та змін у регуляторному ландшафті.

Розвиток фінтеху та цифрових фінансів

Фінансові технології, або фінтех, стали потужною силою на світовому фінансовому ринку, стимулюючи інновації в таких сферах, як платежі, кредитування, управління активами та страхування. Однак це також створює нові виклики з точки зору регулювання, кібербезпеки та потенціалу фінансової нестабільності.

Отже, світовий фінансовий ринок стикається з низкою тенденцій та викликів, які визначатимуть його еволюцію та розвиток у найближчі роки. Політики, учасники ринку та інші зацікавлені сторони повинні орієнтуватися в цих викликах, щоб забезпечити стабільність, ефективність та інклюзивність фінансової системи, а також протистояти новим ризикам і можливостям, що з'являються.

Від зародження фінансів у стародавніх цивілізаціях до складної та взаємопов'язаної фінансової системи сьогодення світовий фінансовий ринок зазнав значних трансформацій. Фінансова глобалізація та інтеграція прискорили розвиток фінансового ринку, уможлививши більш ефективний розподіл капіталу, диверсифікацію ризиків та фінансову стабільність. Однак ці процеси також піддали світову фінансову систему новим ризикам і викликам, включаючи фінансове зараження, волатильність потоків капіталу та потенціал фінансових криз.

Сучасні тенденції та виклики, такі як розвиток фінтех, низькі відсоткові ставки, зростання нерівності доходів і багатства, зміна клімату, еволюція ролі центральних банків та геополітичні ризики, несуть як можливості, так і ризики для світової фінансової системи.

Отже, світовий фінансовий ринок продовжуватиме еволюціонувати і розвиватися у відповідь на мінливі економічні, технологічні та регуляторні чинники.

Політики, учасники ринку та інші зацікавлені сторони повинні залишатися пильними та проактивними у вирішенні майбутніх викликів і використанні можливостей. Таким чином, вони можуть сприяти створенню глобальної фінансової системи, яка сприятиме сталому економічному зростанню, фінансовій стабільності та соціальному прогресу, що сприятиме більш процвітаючій та стійкій глобальній економіці.

1.2. Основні учасники та компоненти світового фінансового ринку

Глобальний фінансовий ринок - величезна і складна мережа інституцій, ринків та учасників - лежить в основі сучасної світової економіки. Ця складна система сприяє ефективному розподілу ресурсів, переміщенню коштів між вкладниками та позичальниками, а також управлінню ризиками через кордони та класи активів.

Світовий фінансовий ринок складається з різних взаємопов'язаних компонентів, які сприяють торгівлі різноманітними фінансовими інструментами, кожен з яких слугує певним цілям і задовольняє унікальні потреби учасників ринку.

Грошові ринки лежать в основі короткострокового фінансування, забезпечуючи ліквідність і фінансування урядів, фінансових установ і корпорацій. Ці ринки дозволяють учасникам управляти своїми короткостроковими грошовими позиціями, зменшувати ризики ліквідності та отримувати вигоду від тимчасових інвестиційних можливостей. Ці інструменти, як правило, мають строк погашення менше одного року і включають:

-Казначейські векселі;

-Комерційні папери;

-Угоди про зворотний викуп (репо);

-Депозитні сертифікати (CD);

-Банківські акцепти.

Грошові ринки відіграють вирішальну роль у підтримці стабільності та ефективності світової фінансової системи, забезпечуючи ринок короткострокових коштів, сприяючи реалізації монетарної політики та слугуючи орієнтиром для короткострокових відстоткових ставок. [6, с. 34]

Ринки капіталу задовольняють довгострокові фінансові потреби урядів, корпорацій та інших суб'єктів, сприяючи торгівлі акціями та облігаціями. Ці ринки не лише дозволяють компаніям залучати капітал для зростання та інновацій, але й пропонують приватним особам та установам можливості інвестувати та примножувати свої статки. Ринки капіталу можна розділити на дві підкатегорії: ринки акцій та ринки боргових зобов'язань.

- Ринки акцій сприяють торгівлі частками власності в компаніях, представленими акціями або паями. Ринки акцій дозволяють компаніям залучати капітал шляхом випуску акцій через первинне публічне розміщення (IPO) та подальші розміщення, а також забезпечують ліквідність для інвесторів, які бажають купити або продати акції.

- Ринки боргових зобов'язань: Ринки боргових зобов'язань, також відомі як ринки облігацій, займаються випуском і торгівлею борговими цінними паперами, насамперед облігаціями.

Ринки боргових зобов'язань дозволяють урядам і корпораціям позичати кошти у інвесторів для фінансування своїх довгострокових проектів, пропонуючи інвесторам відносно стабільне і передбачуване джерело доходу у вигляді відсоткових платежів.

Ринки капіталу відіграють важливу роль у світовій фінансовій системі, забезпечуючи платформу для ефективного розподілу ресурсів, розподілу ризиків та визначення цін. [8, с 14,16,17]

Світовий фінансовий ринок - це велика і складна мережа, яка об'єднує різноманітних учасників, кожен з яких відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного розподілу ресурсів, управлінні ризиками та загальній стабільності ринку.

Центральні банки

Центральні банки використовують монетарну політику для управління економічними коливаннями та досягнення стабільності цін, що означає низьку та стабільну інфляцію. Центральні банки багатьох розвинутих економік встановлюють чіткі цільові показники інфляції. Центральні банки проводять монетарну політику , регулюючи пропозицію грошей, зазвичай шляхом купівлі або продажу цінних паперів на відкритому ринку. Основні функції центральних банків включають:

- Монетарна політика;
- Кредитор останньої інстанції;
- Управління валютним курсом;
- Фінансовий нагляд. [38]

Комерційні банки

Комерційні банки надають широкий спектр фінансових послуг приватним особам, підприємствам та урядам, виступаючи посередниками між вкладниками та позичальниками. Вони мають вирішальне значення для безперебійного функціонування світового фінансового ринку, оскільки сприяють руху коштів та кредитів в економіці. Основні функції комерційних банків включають

- Депозитарні послуги;
- Кредитування;
- Обробка платежів;
- Валютні та торговельні послуги.

Інституційні інвестори

Інституційні інвестори - це організації, які управляють великими пулами капіталу від імені інших осіб, інвестуючи в різні класи активів та фінансові інструменти. Вони відіграють значну роль на світовому фінансовому ринку, сприяючи ліквідності ринку, диверсифікації ризиків та встановленню цін. Прикладами інституційних інвесторів є пенсійні фонди, страхові компанії, взаємні фонди та суверенні фонди. Основні функції інституційних інвесторів включають:

- Управління портфелем;
- Управління ризиками;

-Виявлення цін.

Небанківські фінансові установи

Небанківські фінансові установи - це організації, які надають фінансові послуги та продукти за межами традиційного банківського сектору. Вони відіграють важливу роль на світовому фінансовому ринку, пропонуючи альтернативні інвестиційні можливості та спеціалізовані фінансові послуги. Прикладами небанківських фінансових установ є хедж-фонди, фірми прямих інвестицій, венчурні фірми та компанії з управління активами. Основні функції небанківських фінансових установ включають

- Альтернативні інвестиції;

- Спеціалізовані фінансові послуги;

- Ефективність ринку;

Індивідуальні інвестори, також відомі як роздрібні інвестори, - це приватні особи, які прямо чи опосередковано беруть участь у світовому фінансовому ринку, інвестуючи в акції, облігації, взаємні фонди, біржові фонди (ETF) та інші фінансові інструменти. Ключові аспекти участі індивідуальних інвесторів у світовому фінансовому ринку включають:

-Прямі інвестиції;

-Непрямі інвестиції;

-Фінансове планування.

Отже, світовий фінансовий ринок - це складна екосистема, що складається з різноманітних учасників, кожен з яких відіграє важливу роль у загальному функціонуванні та стабільності системи.

Посередники на фінансовому ринку

Посередники фінансового ринку - це спеціалізовані організації, які сприяють здійсненню транзакцій між різними учасниками світового фінансового ринку. Вони відіграють важливу роль у з'єднанні різних учасників ринку, таких як інвестори, позичальники та емітенти, забезпечуючи ефективний переказ коштів, управління ризиками та надання основних фінансових послуг.

Брокери-дилери

Брокери-дилери - це фірми, які торгують цінними паперами від імені своїх клієнтів (діють як брокери) та за власний рахунок (діють як дилери). Вони виступають посередниками між покупцями та продавцями на фінансовому ринку, сприяючи укладанню угод та забезпечуючи ліквідність.

Інвестиційні банки

Інвестиційні банки - це спеціалізовані фінансові установи, які пропонують широкий спектр послуг корпораціям, урядам та іншим суб'єктам господарювання, в першу чергу зосереджені на залученні капіталу та наданні стратегічних фінансових консультацій. Основні функції інвестиційних банків включають

-Андеррайтинг;

-Консультування зі злиття та поглинання (M&A);

-Торгівля та маркет-мейкінг;

-Управління активами.

Біржі - це організовані ринки, які забезпечують платформу для торгівлі фінансовими інструментами, такими як акції, облігації, деривативи та сировинні товари. Вони відіграють вирішальну роль на світовому фінансовому ринку, сприяючи встановленню цін, прозорості та ефективності ринку.

Фінансові консультанти

Фінансові консультанти - це професіонали, які надають консультації з фінансового планування та інвестування приватним особам, компаніям та іншим суб'єктам.

З таблиці 1.2 можна дізнатися про функції посередників на фінансовому ринку.

Табл 1.2 – Функції посередників на фінансовому ринку

Брокери-дилери	Інвестиційні банки	Фінансові консультанти
Виконання замовлень	Андеррайтинг	Фінансове планування
	Консультування зі злиття та поглинання (M&A)	Інвестиційні консультації
Формування ринку	Торгівля та маркет-мейкінг	Інвестиційні консультації
		Податкове та спадкове планування
Дослідження та аналіз	Управління активами	Пенсійне планування
		Страхове планування

Джерело [40]

Глобальне фінансове регулювання

Глобальне фінансове регулювання - це комплексна система правил, стандартів і керівних принципів, покликаних забезпечити стабільність, прозорість і цілісність світового фінансового ринку. Фінансове регулювання спрямоване на захист учасників ринку, запобігання системним ризикам, сприяння чесній конкуренції та підтримання довіри до фінансової системи. [10. с 57]

Регуляторні органи

Фінансове регулювання здійснюється різноманітними міжнародними, регіональними та національними регуляторними органами, кожен з яких відповідає за нагляд за окремими аспектами фінансового ринку. З таблиці 1.3 можна дізнатися про найвідоміші регуляторні органи.

Табл. 1.3 – Регуляторні органи

Міжнародні регуляторні органи	Ці організації розробляють і просувають глобальні регуляторні стандарти та найкращі практики. Прикладами є Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк, Банк міжнародних розрахунків (БМР) та Рада з фінансової стабільності (СФС).
Регіональні регуляторні органи	Ці організації координують регуляторні зусилля та гармонізують фінансове регулювання в певних регіонах. Прикладами є Європейський центральний банк (ЄЦБ) та Європейське управління з цінних паперів та ринків (ESMA) в Європейському Союзі.
Національні регуляторні органи	Ці органи впроваджують і забезпечують дотримання фінансового регулювання у своїх країнах. Прикладами є Комісія з цінних паперів і бірж (SEC) і Федеральна резервна система США, Управління з фінансового нагляду (FCA) у Великій Британії та Китайська комісія з регулювання ринків цінних паперів (CSRC) у Китаї.

Джерело [40]

Регуляторні принципи

Глобальне фінансове регулювання ґрунтується на кількох ключових принципах, які слугують основою для розробки та впровадження ефективної регуляторної бази. Ці принципи включають:

-Прозорість;

-Підзвітність;

-Пропорційність;

-Послідовність.

Основні регуляторні ініціативи

У відповідь на фінансові кризи та нові ризики світові регуляторні органи впровадили кілька основних регуляторних ініціатив, спрямованих на посилення стійкості фінансової системи та запобігання майбутнім кризам. Деякі з найбільш значущих ініціатив включають:

- Базель III;
- Закон Додда-Франка про реформування Уолл-стріт і захист прав споживачів;
- Європейське регулювання ринкової інфраструктури (EMIR).

Глобальне фінансове регулювання відіграє вирішальну роль у забезпеченні стабільності, прозорості та цілісності світового фінансового ринку.

Отже, розуміння тонкощів глобального фінансового ринку є важливим як для політиків, так і для учасників ринку та науковців. Вивчаючи ролі та взаємозалежності різних учасників, компонентів, посередників та регуляторної бази, ми отримуємо комплексне розуміння динаміки, що визначає глобальний фінансовий ринок, та його вплив на економіку в цілому. Оскільки фінансовий ринок продовжує розвиватися у відповідь на технологічний прогрес, демографічні зміни та нові виклики, вкрай важливо, щоб усі зацікавлені сторони залишалися пильними, адаптивними та співпрацювали задля підтримки ефективності, стабільності та інклюзивності цієї життєво важливої екосистеми.

1.3. Ключові проблеми та ризики розвитку світового фінансового ринку за умов глобалізації

За останні кілька десятиліть світовий фінансовий ринок зазнав значних трансформацій, що значною мірою зумовлені процесом глобалізації. Глобалізація, що характеризується зростаючою інтеграцією національних економік, сприяла

розширенню та взаємозв'язку фінансових ринків через кордони. Це явище не лише створило можливості для економічного зростання та розвитку, але й поставило країни перед новими викликами та ризиками.

Останніми роками світовий фінансовий ринок став свідком різкого зростання транскордонних потоків капіталу, прямих іноземних інвестицій та збільшення кількості транснаціональних корпорацій. Ці події посилили глобальну економічну взаємозалежність, дозволивши інвесторам диверсифікувати свої портфелі та отримати доступ до нових можливостей. Однак, ці переваги прийшли з компромісом, оскільки зростаюча взаємозалежність фінансових ринків призвела до передачі шоків і вразливостей від однієї економіки до іншої.

Глобалізація та її вплив на світовий фінансовий ринок

Процес глобалізації має далекосяжні наслідки для світового фінансового ринку, що призводить як до позитивних, так і до негативних результатів.

Виклики та ризики, пов'язані з глобалізацією:

-Фінансове зараження;

-Валютні кризи та волатильність обмінного курсу;

-Кризи суверенного боргу;

-Регуляторні виклики та проблеми координації.

Отже, глобалізація справила глибокий вплив на світовий фінансовий ринок, надаючи можливості для зростання і розвитку, але водночас створюючи нові ризики і виклики. Розуміння цих наслідків має вирішальне значення для політиків, учасників ринку та науковців, оскільки воно може сприяти кращому управлінню глобальною фінансовою системою та сприяти фінансовій стабільності в умовах дедалі більш взаємопов'язаного світу.

Процес глобалізації приніс із собою кілька ключових проблем і ризиків, які потенційно можуть порушити стабільність і розвиток світового фінансового ринку.

- Фінансове зараження та системний ризик

Високий ступінь взаємозв'язку між світовими фінансовими ринками, спричинений глобалізацією, робить їх вразливими до ризику фінансового зараження. Це явище виникає, коли фінансові потрясіння в одній країні швидко

поширюються на інші країни, часто посилюючи економічні спади і призводячи до системного ризику. Зараження може передаватися різними каналами, такими як торговельні зв'язки, взаємозалежність фінансових ринків та настрої інвесторів.

Світова фінансова криза 2008 року є яскравим прикладом потенційних наслідків фінансового зараження, що підкреслює необхідність ефективного управління ризиками та міжнародного співробітництва для забезпечення глобальної фінансової стабільності.

- Валютні кризи та волатильність обмінних курсів

Глобалізація сприяла більшій волатильності обмінних курсів і підвищенню ймовірності валютних криз. Лібералізація потоків капіталу та інтеграція валютних ринків можуть призвести до швидкого притоку та відтоку капіталу у відповідь на зміни ринкових настроїв або економічних фундаментальних показників. Це може призвести до значних коливань обмінних курсів і, в крайньому випадку, до валютних криз, які можуть мати серйозні економічні наслідки для постраждалих країн [15 с 30-38]. Азійська фінансова криза 1997 року є прикладом руйнівного впливу, який валютні кризи можуть мати на регіональну та глобальну фінансову стабільність.

- Суверенні боргові кризи

Зростання ринків суверенних боргових зобов'язань, якому сприяла глобалізація, дозволило урядам отримати доступ до міжнародного капіталу для фінансування державних видатків та інвестицій. Однак це також збільшило ризик виникнення суверенних боргових криз, оскільки країни можуть стати надмірно залежними від іноземного фінансування і зіткнутися з труднощами в обслуговуванні своїх боргових зобов'язань. Європейська криза суверенного боргу, що розпочалася у 2009 році, ілюструє ризики, пов'язані з масштабними державними запозиченнями в епоху глобальної фінансової інтеграції, оскільки криза швидко поширилася серед європейських країн і загрожувала стабільності єврозони

- Регуляторні виклики та проблеми координації

Глобалізація фінансових ринків створила нові регуляторні виклики та проблеми координації для національних та міжнародних органів влади. Оскільки

фінансові установи та операції все частіше здійснюються в різних юрисдикціях, регуляторам стає все важче ефективно здійснювати моніторинг та контроль фінансової діяльності. Це може призвести до регуляторного арбітражу, коли фінансові установи використовують відмінності в регуляторних режимах, щоб уникнути нагляду, і сприяти нарощуванню системного ризику. Потреба в ефективному міжнародному співробітництві та координації у сфері фінансового регулювання стає все більш очевидною в останні роки, оскільки транскордонна фінансова діяльність продовжує розширюватися.

- Вплив технологій та ризики кібербезпеки

Технологічний прогрес відіграв значну роль у процесі глобалізації, уможлививши швидкий потік інформації та інтеграцію фінансових ринків. Однак це також призвело до появи нових ризиків і викликів, особливо у сфері кібербезпеки. Фінансові установи та ринкова інфраструктура все більше залежать від цифрових систем, що робить їх більш вразливими до кібератак, витоків даних та інших технологічних загроз. Ці ризики можуть мати широкомасштабні наслідки для стабільності та цілісності світової фінансової системи, що зумовлює необхідність розробки надійних заходів кібербезпеки та міжнародної співпраці для протидії кіберзагрозам

- Нерівність і соціальні наслідки розвитку фінансових ринків

Глобалізація та інтеграція фінансових ринків сприяли зростанню нерівності доходів і соціальної нерівності в багатьох країнах. Хоча фінансова глобалізація може сприяти економічному зростанню та розвитку, вигоди від неї не завжди розподіляються справедливо. Лібералізація фінансових ринків може поглибити нерівність у доходах, надаючи непропорційно великі вигоди людям з високими доходами. [17, с. 80-86, 114]

Оскільки фінансові ринки продовжують розвиватися, подальші дослідження та аналіз будуть мати важливе значення для розуміння нових ризиків і можливостей, пов'язаних з глобалізацією.

РОЗДІЛ 2
КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ГЛОБАЛЬНИЙ ТРАНСФОРМАЦІЙ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

2.1. Визначення впливу технологічних досягнень на світовий фінансовий ринок

Світовий фінансовий ринок завжди перебував під впливом технологічного прогресу протягом всієї історії. Від запровадження телеграфу до впровадження електронних торговельних систем вплив технологій на фінансові ринки був значним. Стрімкий технологічний прогрес призвів до появи безлічі інновацій, таких як високочастотна торгівля, мобільний банкінг і технологія блокчейн, серед інших.

Літературу, присвячену технологічним досягненням у фінансах, можна умовно поділити на кілька ключових напрямків:

Електронна торгівля та високочастотна торгівля (ВЧТ): Розвиток електронних торгових платформ сприяв прискоренню виконання торгових операцій, зниженню транзакційних витрат і підвищенню ліквідності фінансових ринків. Зокрема, HFT привертає значну увагу через свій потенційний вплив на ефективність, волатильність і справедливість ринку.

Мобільний та цифровий банкінг: Широке розповсюдження смартфонів та Інтернету сприяло розвитку мобільного та цифрового банкінгу, що призвело до підвищення зручності та доступності фінансових послуг. Це також призвело до появи інноваційних фінансових рішень, таких як пірингове кредитування та мобільні платіжні системи.

Технологія блокчейн і криптовалюти: Блокчейн, технологія, що лежить в основі криптовалют, таких як біткойн, має потенціал для революції у фінансовій галузі, забезпечуючи безпечні, децентралізовані та прозорі транзакції. Поява криптовалют також підняла питання про їхню роль на світовому фінансовому ринку та наслідки для монетарної політики.

Кількісний аналіз даних фінансового ринку виявив позитивний зв'язок між технологічним прогресом та ефективністю ринку. Основні висновки включають:

-Зменшення спредів попиту і пропозиції з плином часу, що свідчить про зниження транзакційних витрат і підвищення ліквідності ринку, яке можна пояснити зростанням електронних торгових платформ і алгоритмічних торгових стратегій.

-Збільшення обсягів торгівлі та ринкової капіталізації, що свідчить про те, що технологічний прогрес сприяв виходу на ринок нових учасників та диверсифікації інвестиційних портфелів.

-Покращення виявлення цін та поширення інформації, про що свідчить зменшення короткострокової автокореляції дохідності та більш швидке врахування нової інформації в цінах на активи.

Аналіз даних щодо доступності фінансових ринків показав, що технологічний прогрес відіграв значну роль у демократизації доступу до фінансових послуг. Основні висновки включають:

-Збільшення кількості індивідуальних інвесторів та малих підприємств, які беруть участь у фінансових ринках, що зумовлено зростанням кількості онлайн-брокерів, мобільного банкінгу та цифрових фінансових рішень.

-Поява фінансових інновацій, таких як пірингове кредитування, робо-консультування та краудфандингові платформи, які забезпечили альтернативні джерела фінансування та інвестиційні можливості для недостатньо охоплених послугами верств населення.

Технологічний прогрес мав переважно позитивний вплив на світовий фінансовий ринок, підвищуючи його ефективність та доступність. Однак результати також вказують на потенційні ризики та виклики, пов'язані зі стрімким технологічним прогресом, особливо з точки зору стабільності ринку, які потребують подальшого вивчення та уваги з боку політиків.

Висновки щодо впливу технологічного прогресу на світовий фінансовий ринок:

-Підвищення ефективності ринку: Технологічний прогрес сприяв підвищенню ефективності ринку завдяки зниженню транзакційних витрат, підвищенню ліквідності та більш точному визначенню цін.

-Неоднозначний вплив на стабільність ринку: Хоча технології уможливили кращі практики управління ризиками та більш стійку фінансову інфраструктуру, вони також асоціюються зі зростанням внутрішньоденної волатильності та виникненням раптових крахів, що викликає занепокоєння щодо стабільності ринків.

-Підвищення доступності: Технологічні інновації демократизували доступ до фінансових послуг, знизивши бар'єри для входу на ринок, сприяючи фінансовій інклюзії та пропонуючи альтернативні фінансові та інвестиційні можливості.

Важливі наслідки для політиків та фінансових установ:

-Регулювання високочастотної торгівлі (ВЧТ) та алгоритмічної торгівлі: Політики повинні розглянути можливість впровадження нормативно-правових актів для зменшення потенційних ризиків, пов'язаних з високочастотною торгівлею та алгоритмічною торгівлею, таких як встановлення мінімального часу очікування для ордерів, запровадження автоматичних вимикачів та посилення вимог до прозорості та розкриття інформації.

-Зміцнення інфраструктури фінансового ринку: Фінансові установи та регулятори повинні співпрацювати для забезпечення стійкості інфраструктури фінансових ринків, особливо в умовах зростаючої залежності від технологій та автоматизації. Це може включати інвестиції в кібербезпеку, розробку надійних систем управління ризиками та проведення регулярних стрес-тестів.

-Сприяння фінансовій інклюзії та захисту прав споживачів: Політики повинні підтримувати розробку та впровадження інноваційних фінансових технологій, які сприяють фінансовій інклюзії, водночас забезпечуючи належні заходи захисту споживачів для запобігання шахрайству, дезінформації та іншій потенційній шкоді. [20, с. 33-36, 40-45]

Отже, технологічний прогрес відіграв значну роль у підвищенні ефективності ринку завдяки зниженню трансакційних витрат, підвищенню ліквідності та більш точному визначенню цін.

Вплив технологічного прогресу на стабільність ринку є неоднозначним: деякі дані свідчать про зростання короткострокової волатильності та виникнення раптових падінь, а також про вдосконалення методів управління ризиками та створення більш стійкої фінансової інфраструктури.

Технологічні інновації підвищили доступність фінансових послуг, сприяючи фінансовій інклюзії та надаючи альтернативні фінансові та інвестиційні можливості.

Технологічний прогрес, безсумнівно, трансформував світовий фінансовий ринок, що призвело до підвищення його ефективності, доступності та інноваційності. Однак швидкі темпи технологічного прогресу також створюють потенційні ризики та виклики, які потребують пильної уваги з боку політиків, фінансових установ та інших зацікавлених сторін. Оскільки світ продовжує впроваджувати нові технології, вкрай важливо знайти баланс між стимулюванням інновацій та забезпеченням стабільності, справедливості та цілісності світового фінансового ринку.

2.2. Оцінка структурних зрушень на світовому фінансовому ринку

За останні кілька десятиліть світовий фінансовий ринок зазнав значних структурних змін, спричинених такими факторами, як глобалізація, технологічний прогрес та еволюція регуляторної бази. Ці зміни мали глибокі наслідки для учасників ринку, фінансової стабільності та глобального економічного зростання.

В останні роки фінансові ринки стають все більш взаємопов'язаними та взаємозалежними, що зумовлено швидким розширенням транскордонних потоків капіталу, технологічними інноваціями та інтеграцією країн, що розвиваються, у світову фінансову систему. Крім того, поява нових фінансових інструментів та ринкових інфраструктур, таких як криптовалюти, технологія блокчейн і платформи

пірингового кредитування, докорінно змінила спосіб проведення фінансових операцій і призвела до зміни парадигми фінансового ландшафту.

Водночас світовий фінансовий ринок зазнав різних потрясінь і криз, таких як світова фінансова криза 2007-2008 років, європейська криза суверенного боргу та нещодавні економічні потрясіння, спричинені пандемією COVID-19. Ці події підкреслили потребу в більш стійкій та адаптивній фінансовій системі, здатній протистояти майбутнім потрясінням і підтримувати фінансову стабільність. Як наслідок, регуляторні органи в усьому світі впровадили низку реформ, спрямованих на посилення стійкості фінансового сектору та сприяння більш сталому та інклюзивному зростанню.

Ринкова інтеграція:

Однією з найважливіших структурних змін на світовому фінансовому ринку стала зростаюча інтеграція національних фінансових систем, зумовлена лібералізацією потоків капіталу, розвитком комунікаційних та інформаційних технологій і зростанням міжнародної. Цей процес супроводжується зростанням транскордонних фінансових операцій, більшою синхронізацією цін на активи та збільшенням розподілу ризиків між країнами. Однак переваги фінансової інтеграції супроводжуються потенційними ризиками та вразливостями, такими як поширення фінансового зараження та накопичення системних ризиків. Деякі вчені стверджують, що оптимальний ступінь фінансової інтеграції залежить від рівня фінансового розвитку країни, якості інституцій та макроекономічної політики.

Можна побачити значне посилення ринкової інтеграції за останні кілька десятиліть. Транскордонні потоки капіталу значно зросли завдяки лібералізації рахунків руху капіталу, розширенню міжнародної торгівлі та зростаючій участі країн, що розвиваються, у світовій фінансовій системі. Ця тенденція проявляється у зростанні прямих іноземних інвестицій, портфельних інвестицій та міжнародного банківського кредитування, а також у зростаючій синхронізації цін на активи в різних країнах.

Однак також спостерігаються періоди скорочення і фрагментації, особливо під час і після великих фінансових криз, таких як світова фінансова криза 2007-

2008 років і європейська криза суверенного боргу. Ці події викрили вразливості, пов'язані з надмірною фінансовою інтеграцією, і ризик поширення кризи на інші країни та фінансові установи. [22, с. 61-74]

Фінансові інновації:

Протягом останніх десятиліть світовий фінансовий ринок став свідком хвилі фінансових інновацій, які трансформували спосіб надання та споживання фінансових послуг. Ці інновації включають розробку нових фінансових інструментів (наприклад, деривативи, структуровані продукти), появу альтернативних каналів фінансування (наприклад, пірингове кредитування, краудфандинг) та розвиток нових фінансових технологій (наприклад, криптовалюти, блокчейн, робо-консультанти). Фінансові інновації високо оцінюють за їхній потенціал для підвищення ефективності ринку, диверсифікації ризиків та сприяння фінансовій інклюзії. Однак критики стверджують, що деякі фінансові інновації можуть посилити фінансову нестабільність, загострити волатильність ринку і створити нові джерела системного ризику. Виклик для політиків і регуляторів полягає в тому, щоб знайти правильний баланс між стимулюванням фінансових інновацій і підтримкою фінансової стабільності.

Регуляторні реформи:

У відповідь на різні кризи та виклики, що постали перед світовим фінансовим ринком, регуляторні органи впровадили низку реформ, спрямованих на підвищення стійкості фінансового сектору та сприяння більш сталому та інклюзивному зростанню. Ці реформи включають Базель III для регулювання банківського капіталу та ліквідності, макропруденційну політику, спрямовану на подолання системних ризиків, а також зусилля, спрямовані на підвищення прозорості та розкриття інформації на фінансових ринках.

Криза субстандартного іпотечного кредитування в США у 2007 році та подальша світова фінансова криза є яскравим прикладом ризиків, пов'язаних з фінансовими інноваціями та інтеграцією ринків. Криза виявила слабкі місця в регуляторній та наглядовій системах, що призвело до низки реформ, спрямованих на посилення стійкості фінансового сектору та зменшення системних ризиків.

Криза суверенного боргу Єврозони, яка розпочалася у 2010 році, ілюструє виклики управління фінансовою інтеграцією та стабільністю в рамках валютного союзу. Криза спричинила низку політичних заходів, включаючи створення Європейського стабілізаційного механізму (ESM), впровадження макропруденційної політики та створення Банківського союзу, метою якого було посилення фінансової стабільності та розірвання "петлі приреченості" між суверенними державами та банками. [26, с. 15, 25, 28]

Реформи та відкриття фінансового ринку Китаю

Реформи та поступове відкриття фінансового ринку Китаю є цікавим прикладом можливостей та викликів, пов'язаних з фінансовою інтеграцією та інноваціями в економіці, що розвивається. Можна простежити еволюцію фінансового сектору Китаю від лібералізації процентних ставок і розвитку внутрішнього ринку облігацій до інтернаціоналізації юаня та включення китайських активів до світових індексів.

Розвиток фінтех-компаній та банків-челленджерів

Поява фінтех-банків та банків-челленджерів є помітною тенденцією на світовому фінансовому ринку, зумовленою технологічним прогресом та зміною споживчих уподобань.

Щоб зрозуміти вплив фінтех-інновацій та ролі банків-челленджерів на світовому ринку, корисно розглянути конкретні приклади успішних стартапів у цій галузі. Таблиця 2.1 показує десять фінтех-стартапів, які привернули найбільше інвестицій. Вони свідчать про величезний потенціал та динаміку розвитку фінтех-компаній, а також про рівень інвестицій, що потрапляють в цю галузь.

Табл. 2.1- Топ-10 фінтех-стартапів, які залучили найбільше фінансування

Назва компанії	Країна, де знаходиться штаб-квартира	Основна діяльність	Загальна сума залучених інвестицій
Stripe	Сан-Франциско, США	Інструменти для створення інтернет-бізнесу	$2,4 млрд
Chime	Сан-Франциско, США	Цифровий банк	$2,3 млрд
FTX Багами	Багами, Нассау	Криптовалютна біржа	$1,8 млрд

Продовження табл. 2.1

Goodleap	Розвілл, США	Програмне забезпечення для відстеження ефективності кредитування	$1,6 млрд
Circle	Бостон, США	Автор USDC Coin	$1,5 млрд
Ramp	Нью-Йорк, США	Платформа управління витратами на базі машинного навчання	$1,37 млрд
Brex	Сан-Франциско, США	Банківські продукти	$1,2 млрд
Fireblocks	Нью-Йорк, США	Децентралізовані фінанси	$1,2 млрд
TripActions	Пало-Альто, США	Програмне забезпечення для відряджень та обліку витрат	$1,1 млрд
Carta	Сан-Франциско, США	Відстеження прав власності на акції та опціони	$1,1 млрд

Джерело [49]

Як можна бачити, фінтех-стартапи стали центром уваги інвесторів за останні роки. Це свідчить про значну довіру до цих компаній та очікування значного зростання в майбутньому. Ці дані підкреслюють важливість інновацій та технологій для сучасної фінансової системи, а також роль нових гравців у формуванні глобального фінансового ландшафту.

Структурні зміни на світовому фінансовому ринку мають важливі наслідки для його ефективності. Більша ринкова інтеграція та фінансові інновації можуть підвищити ефективність розподілу капіталу, знизити вартість фінансового посередництва та сприяти фінансовій інклюзії. Однак ці переваги можуть бути нівельовані ризиками, пов'язаними з надмірною фінансовою інтеграцією, спекулятивними бульбашками та непередбачуваними наслідками регуляторних реформ.

Структурні зміни на світовому фінансовому ринку мають значні наслідки для управління ризиками як на мікро-, так і на макрорівні. Фінансові установи повинні адаптувати свої системи та практики управління ризиками до мінливого фінансового ландшафту, беручи до уваги нові джерела ризиків і потенціал поширення та зворотного зв'язку

На макрорівні політикам і регуляторам необхідно посилити свої можливості нагляду і моніторингу для виявлення та усунення нових ризиків і вразливостей у світовій фінансовій системі. Це може передбачати тіснішу співпрацю та координацію між національними та міжнародними регуляторними органами, розробку макропруденційної політики та створення нових платформ для обміну даними та інформацією.

Учасники ринку, включаючи банки, компанії з управління активами та фінансові установи, повинні адаптувати свої бізнес-моделі, практики управління ризиками та стратегічні пріоритети до мінливого фінансового ландшафту. Це може передбачати впровадження нових технологій, розробку інноваційних продуктів і послуг, а також розвиток нових партнерств і співробітництва.

Аналіз впливу структурних змін на світовому фінансовому ринку на різні країни, регіони та фінансові установи:

-Криза субстандартного іпотечного кредитування в США у 2007 році та подальша світова фінансова криза є яскравим прикладом ризиків, пов'язаних з фінансовими інноваціями та інтеграцією ринків.

-Криза суверенного боргу Єврозони, яка розпочалася у 2010 році, ілюструє виклики управління фінансовою інтеграцією та стабільністю в рамках валютного союзу.

-"Втрачені десятиліття" Японії, період тривалої стагнації та дефляції, що розпочався на початку 1990-х років, дає цінне уявлення про проблеми подолання структурних дисбалансів та управління фінансовою стабільністю в умовах демографічних змін та глобальних економічних зрушень.

-Стрімке зростання та все більша інтеграція країн з ринками, що формуються, таких як Китай, Індія та Бразилія, у світовий фінансовий ринок має значний вплив на глобальну економічну динаміку та фінансову стабільність.

Трансформація банківської галузі

За останні роки банківська галузь зазнала значної трансформації, спричиненої технологічним прогресом, регуляторними реформами та зміною споживчих уподобань.

Розвиток сталого фінансування

Стале фінансування, яке інтегрує екологічні, соціальні та управлінські фактори (ESG) у процес прийняття фінансових рішень, зазнало значного зростання в останні роки.

Еволюція цифрових валют центральних банків (CBDC)

Розвиток цифрових валют центральних банків (ЦВЦБ) є значною інновацією у світі фінансів, що має потенційні наслідки для фінансової стабільності, монетарної політики та платіжної системи.

Структурні зміни на світовому фінансовому ринку мають далекосяжні наслідки для фінансової стабільності, ефективності ринку, управління ризиками, а також ролі та відповідальності політиків, регуляторів та учасників ринку. [28, с. 12]

Фінансова стабільність.

Фінансова стабільність має вирішальне значення для безперебійного функціонування світової економіки, а структурні зміни на світовому фінансовому ринку створюють як ризики, так і можливості для підтримки стабільності. Посилення ринкової інтеграції та фінансові інновації можуть сприяти диверсифікації ризиків, підвищенню ефективності ринку та сприяти безперебійному функціонуванню світової фінансової системи. Однак ці фактори також можуть збільшити ризик поширення фінансових шоків між країнами та установами, про що свідчать світова фінансова криза та криза суверенного боргу в єврозоні.

Ефективність ринку:

Ефективність ринку має важливе значення для ефективного розподілу ресурсів і загального здоров'я світової економіки. Структурні зміни на світовому фінансовому ринку можуть підвищити ефективність ринку, сприяючи фінансовій інклюзії, знижуючи вартість фінансового посередництва та полегшуючи рух капіталу.

Управління ризиками:

Ефективне управління ризиками має вирішальне значення для стійкості та стабільності світової фінансової системи. Структурні зміни на світовому

фінансовому ринку мають значний вплив на управління ризиками як на мікро-, так і на макрорівні.

Отже, структурні зміни на світовому фінансовому ринку створюють як виклики, так і можливості для фінансової стабільності, ефективності ринку та управління ризиками.

Можна побачити складну динаміку ринкової інтеграції, фінансових інновацій та регуляторних реформ, а також їхній вплив на фінансову стабільність, ефективність ринку та управління ризиками. Отримані результати підкреслюють важливість ефективного регулювання, управління ризиками та координації політики для подолання цих викликів і забезпечення безперебійного функціонування світової фінансової системи.

2.3. Аналіз функціонування нових фінансових центрів на глобальному фінансовому ринку

Фінансові центри вже давно відіграють вирішальну роль на світовому фінансовому ринку, виступаючи центрами фінансової діяльності та посередниками у потоках капіталу між країнами. Ці центри характеризуються наявністю добре розвинених фінансових установ, ринків та інфраструктури, які дозволяють ефективно розподіляти ресурси та сприяють глобальному економічному зростанню. Зростання ринків, що розвиваються, технологічний прогрес та посилення глобалізації призвели до появи нових фінансових центрів, які змінюють ландшафт світового фінансового ринку.

Важливість фінансових центрів у світовій економіці важко переоцінити. Вони забезпечують зв'язок між фінансовими операціями, з'єднуючи заощадників з позичальниками, інвесторів з можливостями, а підприємства з капіталом. Фінансові центри дозволяють мобілізувати кошти через кордони, стимулюючи інвестиції та сприяючи економічному зростанню як у розвинених країнах, так і в країнах, що розвиваються. Крім того, фінансові центри сприяють розвитку фінансових ринків, надаючи платформу для торгівлі фінансовими інструментами,

такими як акції, облігації та деривативи, а також пропонуючи широкий спектр послуг, включаючи управління активами, страхування та консультаційні послуги.

За останні роки світовий фінансовий ландшафт зазнав значних трансформацій: з'явилися нові фінансові центри, які кидають виклик домінуванню традиційних фінансових хабів, таких як Лондон, Нью-Йорк і Токіо. Зростання цих нових центрів можна пояснити різними факторами, включаючи економічне зростання на ринках, що розвиваються, лібералізацію фінансових ринків, покращення інфраструктури та технологічний прогрес. Поява цих нових фінансових центрів має наслідки для світового фінансового ринку, оскільки вони пропонують нові можливості для інвестицій і сприяють диверсифікації фінансових ризиків.

Фактори, що впливають на зростання нових фінансових центрів

У літературі визначено кілька факторів, які є рушійними силами виникнення та зростання нових фінансових центрів. Ці фактори можна умовно поділити на фактори попиту та фактори пропозиції.

До факторів попиту належать економічне зростання на ринках, що розвиваються, лібералізація фінансових ринків та глобалізація економічної діяльності. Швидке економічне зростання на ринках, що розвиваються, створило попит на фінансові послуги, що призвело до розвитку нових фінансових центрів у цих регіонах. Аналогічно, лібералізація фінансових ринків збільшила транскордонні потоки капіталу та сприяла інтеграції фінансових ринків, прокладаючи шлях до появи нових фінансових центрів.

Фактори пропозиції включають покращення інфраструктури, наявність кваліфікованої робочої сили та сприятливе регуляторне середовище. Нові фінансові центри часто інвестують значні кошти у фізичну інфраструктуру, таку як транспорт і телекомунікації, щоб залучити фінансові установи та полегшити їхню діяльність. Крім того, ці центри можуть пропонувати стимули для залучення та утримання кваліфікованої робочої сили, такі як сприятлива імміграційна політика та конкурентна заробітна плата. Сприятливе регуляторне середовище, включаючи

ефективне і прозоре фінансове регулювання, також має вирішальне значення для залучення фінансових установ і сприяння зростанню фінансового центру.[29, с. 75]

Конкуренція та співпраця між фінансовими центрами

Поява нових фінансових центрів посилила конкуренцію на світовому фінансовому ринку, оскільки ці центри прагнуть залучити фінансові установи та капітал, талановитих фахівців з відомих фінансових центрів. Конкуренція між фінансовими центрами може бути як корисною, так і складною. З одного боку, конкуренція може стимулювати інновації, підвищувати ефективність і призводити до диверсифікації фінансових ризиків. З іншого боку, вона також може створювати можливості для регуляторного арбітражу, який може підірвати фінансову стабільність, якщо не буде належним чином врегульовано.

Окрім конкуренції, співпраця між фінансовими центрами є ще одним ключовим аспектом їхнього функціонування на світовому фінансовому ринку. Фінансові центри можуть співпрацювати в різні способи, наприклад, обмінюючись найкращими практиками, гармонізуючи нормативно-правову базу та співпрацюючи над транскордонними проектами. Співпраця може допомогти фінансовим центрам вирішувати спільні проблеми, такі як фінансова стабільність, кібер-ризики та стійке фінансування, а також сприяти загальному зростанню та розвитку світового фінансового ринку. Дослідження нових фінансових центрів можна побачити у таблиці 2.2.

Табл. 2.2 – Фінансові центри

Шанхай, Китай	Дубай, Об'єднані Арабські Емірати	Сан-Паулу, Бразилія	Мумбаї, Індія	Йоганнесбург, Південна Африка
Шанхай перетворився на один з провідних фінансових центрів Азії завдяки швидкому економічному зростанню Китаю та зростаючій	Дубай став визначним фінансовим центром на Близькому Сході, використовуючи своє стратегічне розташування між Європою, Азією та Африкою. Дубайський міжнародний	Сан-Паулу є найбільшим фінансовим центром у Латинській Америці, де розташована фондова біржа Сан-Паулу (B3) і штаб-квартира численних бразильських та	Мумбаї, фінансова столиця Індії, є домом для Бомбейської фондової біржі (BSE) та Національної фондової біржі (NSE), а також численних банків, страхових компаній та фірм з	Йоганнесбург є провідним фінансовим центром в Африці, де знаходиться Йоганнесбурзька фондова біржа (JSE) і де зосереджені банки, страхові компанії та фірми з управління

інтеграції країни у світові фінансові ринки. Шанхайська фондова біржа (SSE) є однією з найбільших фондових бірж світу за ринковою капіталізацією, і місто є домом для багатьох великих китайських банків, страхових компаній та компаній з управління активами.	фінансовий центр (DIFC) відіграв вирішальну роль у становленні міста як фінансового хабу, забезпечивши сучасну нормативно-правову базу, сприятливе бізнес-середовище та найсучаснішу інфраструктуру. Дубай позиціонує себе як центр ісламських фінансів, залучаючи широкий спектр фінансових установ, включаючи банки, компанії з управління активами та страхові компанії. Місто також розвинуло процвітаючу фінтех-екосистему, яку підтримують такі урядові ініціативи, як Dubai Fintech Hive та Dubai Blockchain Strategy.	міжнародних фінансових установ. Фінансовий сектор міста отримав вигоду від економічного зростання Бразилії та лібералізації її фінансових ринків, що залучило іноземні інвестиції та стимулювало розвиток нових фінансових продуктів і послуг. Основні виклики для фінансового центру Сан-Паулу включають посилення регуляторного середовища, покращення інфраструктури та вирішення питань, пов'язаних зі злочинністю та безпекою. Однак великий розмір ринку міста, диверсифікована економіка та стратегічне розташування роблять його ключовим фінансовим центром регіону.	управління активами. Фінансовий сектор міста значно зріс за останні роки завдяки економічному зростанню Індії, лібералізації фінансового ринку та зростаючій інтеграції зі світовими фінансовими ринками. Фінансовий центр Мумбаї стикається з проблемами, пов'язаними з інфраструктурою, бюрократією та регуляторним середовищем. Однак великий розмір ринку міста, кваліфікована робоча сила та урядові ініціативи, такі як Міжнародний центр фінансових послуг (IFSC) у Міжнародному фінансовому технологічному центрі штату Гуджарат (GIFT City), сприяли його зростанню як важливого фінансового центру в регіоні.	активами. Фінансовий сектор міста отримав вигоду від відносно стабільного політичного середовища Південної Африки, добре розвинених фінансових ринків та розвиненої інфраструктури. Ключовими викликами для фінансового центру Йоганнесбурга є вирішення проблем, пов'язаних з нерівністю доходів, злочинністю та політичною нестабільністю. Однак стратегічне розташування міста, розвинена індустрія фінансових послуг та зусилля, спрямовані на просування фінансових інновацій, такі як Йоганнесбурзький фінтех-хаб, позиціонують його як важливий фінансовий центр на Африканському континенті.

Джерело [52]

Виникненню нових фінансових центрів сприяла державна політика підтримки, зокрема, створення зон вільної торгівлі, лібералізація фінансових ринків, заохочення фінтеху та фінансових інновацій. Ця політика допомогла створити сприятливе бізнес-середовище та залучити іноземні інвестиції.

Нові фінансові центри використали своє стратегічне розташування для того, щоб слугувати воротами до своїх регіонів, з'єднуючи місцеві ринки з глобальними фінансовими мережами. Це підвищило їхню привабливість для міжнародних фінансових установ та інвесторів.

Нові фінансові центри інвестували в найсучаснішу інфраструктуру, включаючи транспорт, телекомунікації та офісні приміщення, щоб полегшити роботу фінансових установ. Вони також зосередилися на залученні та утриманні кваліфікованої робочої сили, забезпеченні конкурентоспроможної заробітної плати та якісних освітніх і тренінгових програм.

Нові фінансові центри сприяли інноваціям і розвинули нішеві спеціалізації, такі як ісламські фінанси в Дубаї та фінтех у Шанхаї та Йоганнесбурзі. Це дозволило їм відрізнити себе від усталених фінансових центрів і створити конкурентну перевагу.

Виклики та можливості для нових фінансових центрів

Нові фінансові центри відіграють вирішальну роль на світовому фінансовому ринку, пропонуючи можливості для зростання, диверсифікації та розширення зв'язків. Однак як можна побачити з таблиці 2.3 вони також стикаються з численними викликами у своєму прагненні зарекомендувати себе як провідні фінансові центри.

Табл 2.3- Можливості та виклики нових фінансових центрів

Виклики	Гармонізація регулювання та конкуренція: Нові фінансові центри повинні прагнути підтримувати баланс між створенням конкурентного бізнес-середовища та забезпеченням ефективного регуляторного нагляду. Вони повинні зосередитися на гармонізації регулювання як на національному, так і на міжнародному рівнях, щоб уникнути регуляторного арбітражу та забезпечити рівні умови для всіх учасників ринку.
	Залучення та утримання талантів: Залучення та утримання кваліфікованих фахівців є значним викликом для нових фінансових центрів. Вони повинні пропонувати конкурентоспроможну заробітну плату, високоякісну освіту та навчальні програми, а також сприятливе середовище для життя, щоб залучити талановитих фахівців і експертів з усього світу.
	Технологічні прориви та кібербезпека: Швидкі темпи технологічних інновацій у фінансовому секторі створюють як можливості, так і виклики для нових фінансових центрів. Вони повинні впроваджувати цифрову трансформацію та сприяти розвитку передових фінансових технологій, водночас долаючи пов'язані з цим ризики, такі як загрози кібербезпеки та конфіденційність даних

Продовження табл. 2.3

	Стале фінансування та відповідальне інвестування: Нові фінансові центри повинні адаптуватися до зростаючого попиту на продукти сталого фінансування та відповідального інвестування. Це передбачає розробку відповідної нормативно-правової бази, стандартів розкриття інформації та ринкової інфраструктури для підтримки зростання зеленого фінансування, соціальних облігацій та імпакт-інвестування
Можливості	Інновації та нішева спеціалізація: Нові фінансові центри можуть скористатися зростаючим попитом на інноваційні фінансові продукти та послуги, розвиваючи культуру інновацій та нішеву спеціалізацію. Наприклад, Дубай став центром ісламських фінансів, тоді як Шанхай і Йоганнесбург зосередилися на розвитку фінтеху
	Регіональна інтеграція та зв'язок: Нові фінансові центри можуть використовувати своє стратегічне розташування та регіональну інтеграцію для того, щоб слугувати воротами до відповідних регіонів. Посилюючи зв'язок зі світовими фінансовими ринками, вони можуть залучати міжнародні фінансові установи та інвесторів, підвищуючи свою роль на світовому фінансовому ринку
	Співпраця Південь-Південь та зв'язки з ринками, що розвиваються: Нові фінансові центри можуть отримати вигоду від зростаючої тенденції співпраці Південь-Південь та зростаючого значення країн з ринками, що формуються. Налагоджуючи міцні партнерські відносини та зв'язки з іншими фінансовими центрами країн з ринками, що формуються, вони можуть диверсифікувати свої джерела зростання і зменшити залежність від усталених фінансових центрів
	Фінансова інклюзія та розвиток: Нові фінансові центри мають можливість сприяти фінансовій доступності та розвитку у своїх регіонах. Сприяючи доступу до фінансів для недостатньо охоплених послугами верств населення, стимулюючи зростання малих і середніх підприємств (МСП) та підтримуючи інвестиції в інфраструктуру, вони можуть стимулювати економічне зростання та соціальний прогрес.

Джерело [38]

Отже, нові фінансові центри стикаються з низкою викликів і можливостей у своєму розвитку та функціонуванні. Вирішуючи регуляторні, кадрові, технологічні проблеми та проблеми сталого розвитку, вони можуть створити сприятливе середовище для зростання та інновацій. Водночас, використовуючи можливості, пов'язані з інноваціями, регіональною інтеграцією, співпрацею Південь-Південь та фінансовою інклюзією, нові фінансові центри можуть посилити свою роль на світовому фінансовому ринку та сприяти більш широкому економічному та соціальному розвитку своїх регіонів.

Оскільки світова економіка продовжує розвиватися та інтегруватися, нові фінансові центри відіграють ключову роль у стимулюванні зростання, диверсифікації та посиленні взаємозв'язку.

Отже, функціонування нових фінансових центрів на світовому фінансовому ринку є складним і динамічним явищем, на яке впливає безліч факторів і яке формується під впливом взаємодії глобальних, регіональних і місцевих сил. Оскільки глобальний фінансовий ландшафт продовжує розвиватися, роль нових фінансових центрів, безсумнівно, зростатиме, формуючи майбутнє фінансів і світової економіки в цілому.

2.4. Шляхи подальшого розвитку світового фінансового ринку

Світовий фінансовий ринок - це велика і складна система, яка об'єднує різні фінансові установи, інструменти та послуги по всьому світу. Він відіграє важливу роль у сприянні руху капіталу, економічному зростанню та фінансовій стабільності.

Враховуючи важливість глобального фінансового ринку для світової економіки, необхідно дослідити шляхи подальшого розвитку та зміцнення цієї складної системи. Визначивши та вирішивши ключові проблеми, політики, регулятори та учасники ринку можуть підвищити ефективність, стійкість та інклюзивність ринку, що в кінцевому підсумку сприятиме сталому економічному зростанню та зниженню рівня бідності.

Ринкова інтеграція

Ринкова інтеграція - це процес об'єднання та гармонізації фінансових ринків різних країн, що сприяє безперешкодному руху капіталу, товарів та послуг. Цей процес зумовлений такими факторами, як лібералізація торгівлі, дерегуляція, технологічний прогрес і глобалізація. Ринкова інтеграція була ключовою сферою уваги в останні роки, оскільки вона пропонує низку потенційних переваг для світового фінансового ринку та економіки в цілому.

Переваги ринкової інтеграції:

Підвищення ефективності: Інтегровані фінансові ринки дозволяють капіталу вільніше перетікати через кордони, дозволяючи інвесторам диверсифікувати свої портфелі та ефективніше розподіляти ресурси. Це може призвести до більш ефективного розподілу капіталу, оскільки кошти спрямовуються на проекти та інвестиції з найбільшою потенційною прибутковістю. Крім того, ринкова інтеграція може сприяти конкуренції між постачальниками фінансових послуг, стимулюючи інновації та знижуючи транзакційні витрати.

Розподіл ризиків: Інтеграція ринків дозволяє інвесторам диверсифікувати свої портфелі за рахунок ширшого спектру активів та регіонів, тим самим ефективніше розподіляючи ризики. Це може допомогти пом'якшити вплив локальних економічних потрясінь, оскільки втрати на одному ринку можуть бути компенсовані прибутками на іншому. Сприяючи більшому розподілу ризиків, ринкова інтеграція може підвищити загальну стабільність і стійкість світової фінансової системи.

Фінансова стабільність: Коли ринки стають більш взаємопов'язаними, вони краще здатні поглинати шоки та відновлюватися після криз. Інтеграція ринків також може сприяти підвищенню стабільності фінансової системи, сприяючи більшій прозорості, оскільки інтегровані ринки, як правило, передбачають більший обмін інформацією та більш стандартизовану практику звітності.

Виклики та ризики ринкової інтеграції:

Ризик розповсюдження: Хоча ринкова інтеграція може сприяти фінансовій стабільності, вона також може збільшити потенціал для поширення, оскільки шоки на одному ринку можуть швидко поширитися на інші. Фінансова криза 2007-2008 років висвітлила ризики зараження, оскільки крах американського ринку житла відбився на всій світовій фінансовій системі.

Регуляторний арбітраж: Оскільки фінансові ринки стають все більш інтегрованими, зростає потенціал для регуляторного арбітражу. Йдеться про практику використання відмінностей у регуляторному середовищі різних

юрисдикцій, що може підірвати ефективність фінансового регулювання і створити можливості для незаконної діяльності, такої як відмивання грошей та ухилення від сплати податків.

Втрата політичної автономії: Ринкова інтеграція може обмежити здатність окремих країн проводити незалежну монетарну та фіскальну політику, оскільки їхні економіки стають більш тісно пов'язаними з економіками сусідніх країн. Це може обмежити політичні інструменти, доступні для вирішення економічних проблем, і може вимагати більшої координації між політиками в різних юрисдикціях.

Стратегії сприяння ринковій інтеграції:

Гармонізація регулювання: Для мінімізації ризиків, пов'язаних з ринковою інтеграцією, дуже важливо гармонізувати фінансове регулювання в різних юрисдикціях. Це може включати узгодження стандартів бухгалтерського обліку, прийняття загальних вимог до розкриття інформації та координацію нагляду за фінансовими установами. Міжнародні організації, такі як Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Рада з фінансової стабільності (FSB), можуть відігравати ключову роль у сприянні гармонізації регулювання.

Розвиток транскордонної фінансової інфраструктури: Інвестиції в транскордонну фінансову інфраструктуру, таку як платіжні та розрахункові системи, можуть посилити ринкову інтеграцію за рахунок зниження транзакційних витрат і сприяння безперешкодному руху капіталу. Такі ініціативи, як Єдиний європлатіжний простір (SEPA) в Європейському

Союзі, продемонстрували потенційні переваги об'єднаної фінансової інфраструктури.

Заохочення міжнародного співробітництва: Посилення співпраці між політиками, регуляторами та учасниками ринку має вирішальне значення для сприяння ринковій інтеграції та мінімізації пов'язаних з нею ризиків. Багатосторонні форуми, такі як G20 та Світова організація торгівлі (СОТ), можуть стати цінними платформами для діалогу та співпраці з питань, пов'язаних з ринковою інтеграцією. [30, с. 34-45, 65-71]

Отже, ринкова інтеграція пропонує значні потенційні переваги для світового фінансового ринку, такі як підвищення ефективності, розподіл ризиків і фінансова стабільність. Однак вона також несе в собі виклики та ризики, зокрема інфікування, регуляторний арбітраж та втрату політичної автономії. Щоб повною мірою реалізувати переваги ринкової інтеграції та пом'якшити її потенційні недоліки, необхідно застосовувати багатогранний підхід, який включає в себе гармонізацію регулювання, розвиток транскордонної фінансової інфраструктури та заохочення міжнародного співробітництва. Реалізуючи ці стратегії, політики та учасники ринку можуть сприяти створенню більш взаємопов'язаного та стійкого світового фінансового ринку, який підтримуватиме стале економічне зростання та процвітання.

Фінансова інклюзія

Фінансова інклюзія означає доступність та наявність недорогих фінансових послуг для всіх людей, незалежно від їхнього соціально-економічного походження. Це важливий аспект справедливого економічного розвитку, оскільки він дає людям можливість заощаджувати, інвестувати та позичати, дозволяючи їм управляти ризиками, використовувати можливості та підвищувати загальну якість життя. Незважаючи на важливість фінансової інклюзії, значна частина населення світу залишається не охопленою або недостатньо охопленою банківськими послугами, не маючи доступу до основних фінансових послуг.

Переваги фінансової інклюзії:

Економічне зростання: Надаючи людям доступ до фінансових послуг, фінансова інклюзія може стимулювати економічне зростання шляхом мобілізації заощаджень, сприяння інвестиціям та розвитку підприємництва. Це, в свою чергу, може призвести до підвищення продуктивності, створення робочих місць і генерування доходів.

Зниження рівня бідності: Фінансова інклюзія дозволяє людям накопичувати активи, інвестувати в освіту та охорону здоров'я, а також управляти ризиками, наприклад, пов'язаними з хворобами або стихійними лихами. Це може допомогти

вивести домогосподарства з бідності, зменшити нерівність у доходах та сприяти соціальній мобільності.

Фінансова стабільність: Більш інклюзивна фінансова система може підвищити загальну фінансову стабільність, сприяючи розширенню та урізноманітненню бази вкладників і позичальників. Це може допомогти зменшити ймовірність виведення банків з ринку та пом'якшити вплив економічних потрясінь.

Виклики фінансової інклюзії:

Фінансова грамотність: Багатьом людям, які не мають банківських рахунків або недостатньо їх мають, бракує знань і навичок, необхідних для орієнтації у складному світі фінансових послуг. Це може перешкоджати їхній здатності приймати обґрунтовані фінансові рішення і може призвести до надмірної заборгованості або неналежного використання фінансових продуктів.

Інфраструктурні обмеження: Обмежений доступ до банківської інфраструктури, такої як банківські відділення та банкомати, може створювати значні перешкоди для фінансової інклюзії, особливо в сільській та віддаленій місцевості. Крім того, високі витрати, пов'язані з утриманням фізичної інфраструктури, можуть стримувати фінансові установи від розширення своїх послуг для недостатньо охоплених ними верств населення.

Регуляторні бар'єри: У деяких випадках суворі регуляторні вимоги, наприклад, пов'язані з верифікацією особи та оцінкою кредитних ризиків, можуть перешкоджати зусиллям з розширення фінансової доступності. Крім того, нормативно-правові акти, які не пристосовані до інноваційних фінансових продуктів і послуг, можуть перешкоджати розробці інклюзивних фінансових рішень.

Стратегії сприяння фінансовій інклюзії:

Використання технологій: Технологічні досягнення, такі як мобільний банкінг та цифрові гаманці, можуть допомогти подолати інфраструктурні обмеження та розширити доступ до фінансових послуг. Використовуючи технології, фінансові установи можуть зменшити операційні витрати, підвищити зручність та охопити верстви населення, які не отримують достатнього рівня

обслуговування. Прикладами успішних ініціатив з розширення доступу до фінансових послуг на основі технологій є M-Pesa в Кенії та bKash у Бангладеш.

Мікрофінансування та альтернативні моделі кредитування: Мікрофінансові установи, платформи взаємного кредитування та інші альтернативні моделі кредитування можуть відігравати вирішальну роль у розширенні доступу до кредитів для людей, які не мають банківського або недостатнього банківського обслуговування. Ці моделі часто застосовують інноваційні підходи до оцінки кредитного ризику, наприклад, використовують альтернативні джерела даних або покладаються на соціальну заставу, що може допомогти подолати проблеми, пов'язані з традиційними методами кредитного скорингу.

Фінансова освіта та розбудова спроможності: Підвищення фінансової грамотності має важливе значення для забезпечення того, щоб люди могли приймати обґрунтовані фінансові рішення і повною мірою користуватися перевагами доступу до фінансових послуг. Політики, фінансові установи та неурядові організації можуть співпрацювати у розробці та впровадженні програм фінансової освіти, спрямованих на групи населення, які недостатньо охоплені фінансовими послугами.

Інклюзивна нормативно-правова база: Політики повинні прагнути створити регуляторне середовище, яке підтримує фінансову інклюзію, зберігаючи при цьому цілісність і стабільність фінансової системи. Це може включати спрощення процесів верифікації особи, заохочення використання альтернативних методів оцінки кредитного ризику та сприяння інноваціям у секторі фінансових послуг. [32, с. 13-16, 78-84]

Отже, фінансова інклюзія є критично важливим компонентом більш справедливого і процвітаючого світового фінансового ринку. Шляхом розширення доступу до фінансових послуг, підвищення фінансової грамотності, використання технологій, Ухвалюючи інклюзивну нормативно-правову базу, політики та фінансові установи можуть допомогти подолати розрив між населенням, що не має банківських послуг, та формальною фінансовою системою. Таким чином вони можуть сприяти економічному зростанню, зниженню рівня бідності та зміцненню

фінансової стабільності, що в кінцевому підсумку сприятиме створенню більш інклюзивної та стійкої глобальної економіки. Успішна реалізація ініціатив з фінансової інклюзії вимагає спільних зусиль урядів, фінансових установ та неурядових організацій, а також адаптації інноваційних підходів і технологій для вирішення унікальних проблем, з якими стикаються недостатньо охоплені послугами верстви населення.

Регуляторна гармонізація

Гармонізація регулювання - це процес узгодження та стандартизації фінансового регулювання в різних юрисдикціях. Вона спрямована на створення більш послідовного та уніфікованого регуляторного середовища, тим самим зменшуючи витрати на дотримання вимог, підвищуючи ефективність ринку та сприяючи фінансовій стабільності. Оскільки світовий фінансовий ринок стає все більш взаємопов'язаним, гармонізація регулювання привертає значну увагу політиків, регуляторів та учасників ринку.

Переваги регуляторної гармонізації:

Зниження витрат на комплаєнс: Узгоджуючи фінансові правила в різних юрисдикціях, регуляторна гармонізація може допомогти мінімізувати витрати на дотримання вимог, пов'язані з навігацією в різних регуляторних середовищах. Це може призвести до більш ефективного розподілу ресурсів, оскільки фінансові установи можуть приділяти менше часу та ресурсів дотриманню нормативних вимог, а більше - своїй основній діяльності.

Підвищення ефективності ринку: Гармонізоване регуляторне середовище може сприяти транскордонним операціям, оскільки зменшує бар'єри та невизначеності, пов'язані з роботою в різних регуляторних режимах. Це може сприяти більшій ринковій інтеграції, що веде до підвищення ефективності та розподілу ризиків на світовому фінансовому ринку.

Покращення фінансової стабільності: Гармонізація регулювання може сприяти фінансовій стабільності, сприяючи більшій прозорості та послідовності нагляду за фінансовими установами. Це може допомогти зменшити ризики регуляторного арбітражу, коли учасники ринку використовують відмінності в

регулюванні в різних юрисдикціях, щоб уникнути нагляду або займатися ризикованою діяльністю.

Виклики регуляторної гармонізації:

Питання суверенітету: Процес регуляторної гармонізації може викликати занепокоєння щодо ерозії національного суверенітету, оскільки країнам, можливо, доведеться поступитися певним контролем над своїм внутрішнім фінансовим регулюванням, щоб досягти більшої відповідності міжнародним стандартам.

Розбіжності в політичних пріоритетах: Різні країни можуть мати різні політичні пріоритети та уподобання, що може ускладнити досягнення консенсусу щодо спільних регуляторних стандартів. Баланс між необхідністю гармонізації та повагою до цілей національної політики вимагає ретельних переговорів і компромісів.

Імплементація та правозастосування: Навіть коли країни домовляються про спільні регуляторні стандарти, забезпечення послідовної імплементації та правозастосування може бути складним завданням. Недостатній правозастосовний або регуляторний потенціал може підірвати ефективність гармонізованого регулювання, оскільки учасники ринку все одно можуть скористатися відмінностями в нагляді в різних юрисдикціях.

Стратегії сприяння регуляторній гармонізації:

Міжнародне співробітництво та діалог: Посилення співпраці та діалогу між міжнародними регуляторними органами має вирішальне значення для просування регуляторної гармонізації. Такі форуми, як Рада з фінансової стабільності (FSB), Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Базельський комітет з банківського нагляду (BCBS), можуть забезпечити платформи для обміну найкращими практиками, розробки спільних стандартів та координації регуляторних зусиль.

Прийняття міжнародних стандартів: Країни можуть працювати над гармонізацією свого фінансового регулювання шляхом прийняття міжнародно визнаних стандартів, таких як Базель III для банківського регулювання, Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) для бухгалтерського обліку та

принципи IOSCO для регулювання цінних паперів. Це може допомогти створити більш послідовне та прозоре глобальне регуляторне середовище.

Розбудова спроможності та технічна допомога: Розбудова спроможності та технічна допомога можуть допомогти країнам подолати труднощі у впровадженні та забезпеченні дотримання гармонізованого регулювання. Міжнародні організації, такі як Світовий банк та МВФ, можуть відігравати ключову роль у наданні підтримки країнам у розробці та зміцненні їхньої регуляторної бази. [33, с. 15-27]

Отже, гармонізація регулювання є життєво важливим компонентом більш стабільного та ефективного світового фінансового ринку. Сприяючи більшій узгодженості та співпраці між міжнародними регуляторними органами, політики можуть зменшити витрати на дотримання законодавства, підвищити ефективність ринку та сприяти фінансовій стабільності. Досягнення регуляторної гармонізації вимагає тонкого балансу між повагою до національних політичних пріоритетів і просуванням спільних регуляторних стандартів. Цього можна досягти через міжнародне співробітництво, прийняття міжнародних стандартів, а також розбудову спроможності та надання технічної допомоги країнам, які її потребують.

Зелене фінансування

Зелені фінанси - це фінансування інвестицій, проектів та ініціатив, які сприяють екологічній стійкості, в тому числі пов'язаних з відновлюваною енергетикою, енергоефективністю, зменшенням забруднення та сталим сільським господарством. Оскільки занепокоєння щодо зміни клімату, виснаження ресурсів та погіршення стану довкілля продовжує зростати, зелене фінансування стало життєво важливим інструментом для сприяння сталому розвитку та переходу до низьковуглецевої економіки. Щоб краще зрозуміти швидкість і масштаб зростання зеленого фінансування, розглянемо конкретні дані. Рисунок 2.1 показує тенденції інвестицій в зелене фінансування в США від 2016 до 2023 року, за даними NYSX та Financial Times. Вона ілюструє, як зелене фінансування стає все більш важливою частиною фінансового сектору, надаючи необхідні ресурси для розвитку сталих технологій та екологічно чистих інновацій.

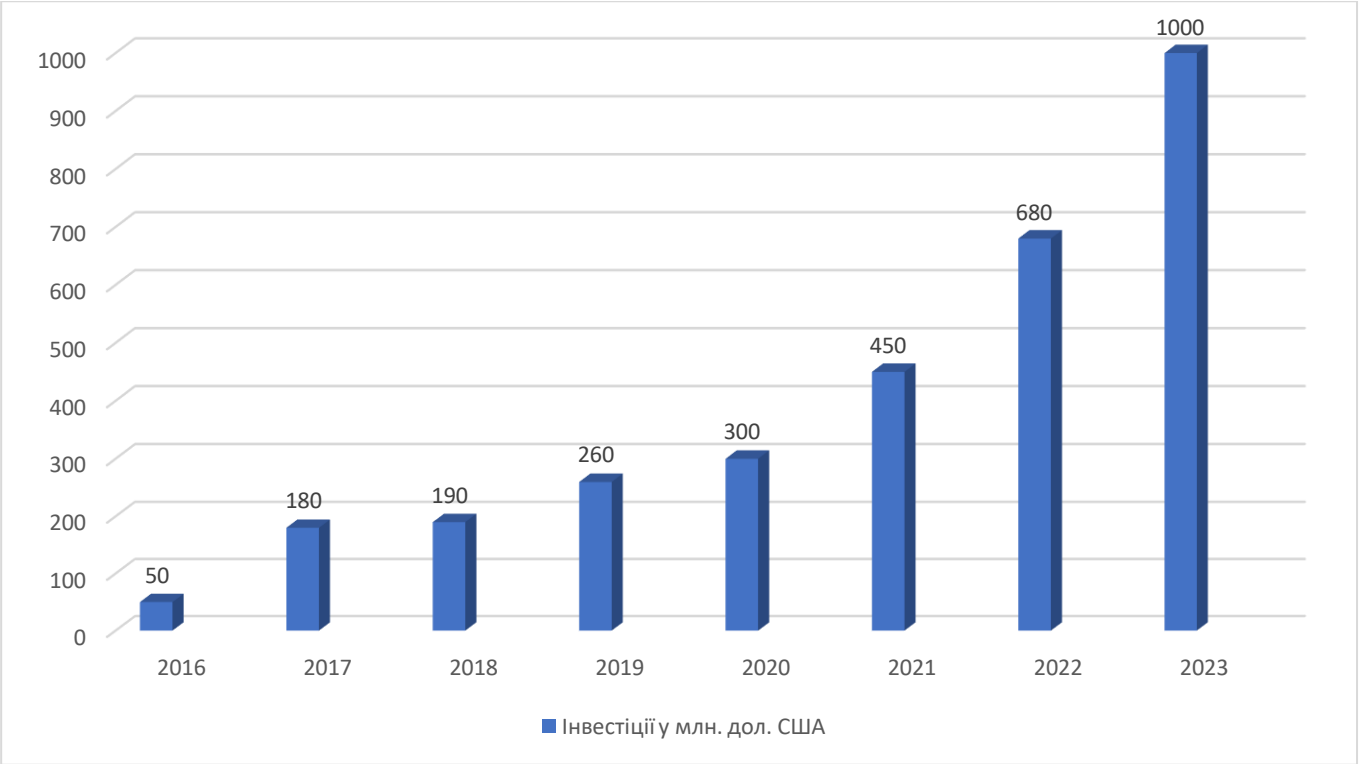

Рис. 2.1 - Інвестиції в зелене фінансування в США *[55]*

Переваги зелених фінансів:

Екологічна стійкість: Зелені фінанси відіграють важливу роль у підтримці переходу до більш сталої економіки, спрямовуючи капітал на екологічно чисті проекти та інвестиції. Це може допомогти пом'якшити наслідки зміни клімату, зберегти природні ресурси та сприяти сталому розвитку.

Економічне зростання та створення робочих місць: Зелені інвестиції, такі як проекти з відновлюваної енергетики та енергоефективної інфраструктури, можуть стимулювати економічне зростання та створювати робочі місця в галузях, що розвиваються. Це може сприяти більш диверсифікованій та стійкій економіці, сприяючи довгостроковому процвітанню та зменшенню залежності від вуглецево-інтенсивних секторів.

Управління ризиками: Врахування екологічних, соціальних та управлінських факторів (ESG) в інвестиційних рішеннях може допомогти інвесторам краще оцінити та управляти ризиками, пов'язаними зі зміною клімату, дефіцитом ресурсів та екологічним регулюванням. Це може призвести до

створення більш стабільних і стійких фінансових портфелів, підвищення довгострокової прибутковості та сприяння фінансовій стабільності.

Виклики зеленого фінансування:

Відсутність стандартизованих визначень та метрик: Відсутність загальноприйнятих визначень і показників для зеленого фінансування може призвести до плутанини і непослідовності на ринку. Це може перешкоджати зростанню зеленого фінансування, оскільки інвесторам може бути складно оцінювати і порівнювати екологічні показники різних інвестицій.

Обмежена обізнаність та досвід: Багатьом інвесторам, фінансовим установам і політикам бракує знань і досвіду, необхідних для ефективної оцінки та просування зелених інвестицій. Це може призвести до обмеженого попиту на продукти зеленого фінансування і перешкоджати розвитку надійного і прозорого ринку зеленого фінансування.

Вищі початкові витрати: Зелені інвестиції часто вимагають вищих початкових витрат порівняно зі звичайними інвестиціями, оскільки вони можуть передбачати розробку і впровадження нових технологій або прийняття більш суворих екологічних стандартів. Це може створювати бар'єри для входу інвесторів і стримувати зростання зеленого фінансування.

Стратегії для прискорення зеленого фінансування:

Розробка стандартизованих визначень і показників: Встановлення чітких і послідовних визначень і метрик для зеленого фінансування може допомогти підвищити прозорість і порівнянність на ринку. Міжнародні організації, такі як Міжнародна асоціація ринків капіталу (ICMA) та Цільова група з розкриття фінансової інформації, пов'язаної з кліматом (TCFD), можуть відігравати вирішальну роль у розробці та просуванні стандартизованих рамок і керівних принципів для зелених фінансів.

Посилення фінансової освіти та розбудови потенціалу: Забезпечення фінансової освіти та розбудови потенціалу для інвесторів, фінансових установ та політиків може допомогти підвищити обізнаність про переваги та можливості, пов'язані із зеленим фінансуванням. Цього можна досягти за допомогою цільових

навчальних програм, семінарів і конференцій, а також інтеграції принципів зеленого фінансування в основні навчальні програми фінансової освіти.

Використання політичних і регуляторних стимулів: Уряди можуть відігравати ключову роль у прискоренні зростання зелених фінансів, впроваджуючи політику та нормативно-правові акти, які стимулюють зелені інвестиції. Це можуть бути податкові пільги, субсидії, політика державних закупівель та обов'язкові вимоги до розкриття інформації щодо ESG-факторів.

Просування "зелених" фінансових продуктів: Заохочення розвитку та впровадження "зелених" фінансових продуктів, таких як "зелені" облігації, "зелені" кредити та інвестиційні фонди з ESG-тематикою, може допомогти спрямувати капітал на екологічно стійкі проєкти та ініціативи. Фінансові установи та учасники ринку можуть співпрацювати для розробки та просування на ринок інноваційних "зелених" фінансових продуктів, які задовольняють потреби різних сегментів інвесторів. ["Green Finance and Investment: Mobilising Bond Markets for a Low-Carbon Transition" выпущенной OECD с 16, 19, 24-29]

Отже, "зелені" фінанси є важливим компонентом більш стійкого та стабільного світового фінансового ринку. Сприяючи зростанню зелених фінансів, політики, фінансові установи та інвестори можуть сприяти переходу до низьковуглецевої економіки, підтримці сталого розвитку та зменшенню ризиків, пов'язаних зі зміною клімату та погіршенням стану довкілля. Прискорення зростання зелених фінансів вимагає узгоджених зусиль для розробки стандартизованих визначень і показників, підвищення рівня фінансової освіти та розбудови потенціалу, використання політичних і регуляторних стимулів, а також просування зелених фінансових продуктів. Прийнявши ці стратегії, учасники світового фінансового ринку можуть зробити свій внесок у більш стійке та екологічно відповідальне майбутнє, а також скористатися можливостями для економічного зростання і створення робочих місць у нових "зелених" галузях.

Фінтех і блокчейн

Фінтех, або фінансові технології, - це інноваційне використання технологій для покращення надання та доступності фінансових послуг. Однією з ключових

технологій, яка з'явилася в фінтех-середовищі, є блокчейн - децентралізована і розподілена система реєстрів, яка дозволяє здійснювати безпечні та прозорі транзакції без посередників, таких як банки або клірингові центри. Блокчейн має потенціал для революційних змін у різних аспектах фінансового сектору, включаючи платежі, розрахунки, управління ідентифікацією та токенізацію активів.

Переваги фінтеху та блокчейну:

Підвищення ефективності та зниження витрат: Фінтех та блокчейн можуть допомогти впорядкувати та автоматизувати фінансові процеси, зменшити операційні витрати та підвищити ефективність. Наприклад, системи на основі блокчейну можуть забезпечити розрахунки в режимі реального часу, усуваючи затримки та зменшуючи потребу в посередниках.

Підвищення доступності та інклюзивності: Фінтех-рішення, такі як мобільний банкінг і цифрові гаманці, можуть розширити доступ до фінансових послуг для малозабезпечених верств населення, сприяючи фінансовій інклюзії та стимулюючи економічне зростання. Технологія блокчейн також може полегшити транскордонні грошові перекази, роблячи їх швидшими і доступнішими для користувачів.

Підвищення прозорості та безпеки: Децентралізований і захищений від підробки характер блокчейну може підвищити прозорість і довіру до фінансових транзакцій, зменшуючи ризик шахрайства і маніпуляцій з даними. Використання криптографічних методів гарантує безпеку і конфіденційність даних користувачів, мінімізуючи потенціал для кібератак і витоку даних.

Виклики фінтеху та блокчейну:

Регуляторна невизначеність: Стрімкий розвиток фінтеху і блокчейну випереджає еволюцію нормативно-правової бази, створюючи невизначеність і перешкоджаючи інноваціям. Політики повинні знайти баланс між стимулюванням інновацій та забезпеченням стабільності і цілісності фінансової системи.

Масштабованість та інтероперабельність: Оскільки фінтех і блокчейн-рішення продовжують розвиватися, забезпечення їхньої масштабованості та

інтероперабельності набуває вирішального значення. Багато блокчейн-платформ стикаються з проблемами при обробці великих обсягів транзакцій, а відсутність стандартизації та інтеграції між різними платформами може обмежити їхній потенційний вплив.

Бар'єри для впровадження: Впровадженню фінтеху і блокчейну можуть перешкоджати такі фактори, як недостатня обізнаність, цифрова грамотність і технологічна інфраструктура. Крім того, деякі особи та установи можуть чинити опір змінам через побоювання щодо втрати роботи, конфіденційності або контролю над фінансовими операціями.

Стратегії використання фінтеху та блокчейну:

Спільні інновації: Заохочення співпраці між традиційними фінансовими установами, фінтех-стартапами та технологічними компаніями може допомогти стимулювати інновації та розвиток нових фінансових рішень. Цьому можуть сприяти партнерства, спільні підприємства або інвестиції у фінтех- та блокчейн-компанії.

Регуляторні інновації та ініціативи "пісочниці": Політики можуть сприяти інноваціям і зменшити регуляторну невизначеність, застосовуючи проактивний і гнучкий підхід до регулювання фінтеху і блокчейну. Регуляторні пісочниці, які дозволяють компаніям тестувати нові продукти і послуги в контрольованому середовищі, можуть стати цінною основою для експериментів і навчання.

Освіта та розбудова потенціалу: Підвищення цифрової грамотності та розвиток культури інновацій у фінансовому секторі може допомогти подолати бар'єри на шляху до впровадження та стимулювати використання фінтех і блокчейн-рішень. Цього можна досягти за допомогою цільових навчальних програм, семінарів та інформаційних кампаній. [34, с. 6-14, 17-23]

Отже, фінтех і блокчейн пропонують значні можливості для трансформації світового фінансового ринку, підвищуючи ефективність, сприяючи інклюзивності та покращуючи прозорість і безпеку. Щоб використати їхній потенціал, зацікавлені сторони у фінансовому секторі повинні застосувати спільний та проактивний підхід до інновацій, а політики повинні розробити гнучку регуляторну базу, яка б

забезпечувала баланс між сприянням зростанню та забезпеченням стабільності. Завдяки співпраці, освіті та регуляторним інноваціям фінтех і блокчейн можуть прокласти шлях до більш ефективної, інклюзивної та стійкої глобальної фінансової системи.

Кібербезпека та конфіденційність даних

Оскільки світовий фінансовий ринок стає все більш оцифрованим та взаємопов'язаним, кібербезпека та конфіденційність даних стали критично важливими питаннями для фінансових установ, регуляторів та споживачів.

Фінансові установи є першочерговими цілями для кібератак через чутливий характер даних, якими вони володіють, і значні економічні наслідки потенційних порушень. Забезпечення безпеки та конфіденційності фінансових даних має важливе значення не лише для підтримки довіри споживачів, але й для захисту стабільності та цілісності фінансової системи.

Виклики кібербезпеки та конфіденційності даних:

Еволюція кіберзагроз: Постійна еволюція кіберзагроз у поєднанні зі зростаючою витонченістю кіберзлочинців створює значні виклики для фінансових установ та регуляторів у підтримці ефективного захисту кібербезпеки. Це вимагає постійних інвестицій у передові технології безпеки та розробку адаптивних стратегій кібербезпеки.

Взаємопов'язаність та ризики третіх сторін: Зростаюча взаємопов'язаність світового фінансового ринку та все більша залежність від сторонніх постачальників послуг може посилити ризики, пов'язані з кібербезпекою та конфіденційністю даних. Одне порушення або вразливість може мати далекосяжні наслідки, потенційно впливаючи на різні установи та юрисдикції.

Баланс між безпекою та інноваціями: Фінансові установи повинні дотримуватися балансу між підтримкою надійних заходів кібербезпеки та сприянням інноваціям у фінансовому ландшафті, що швидко змінюється. Це може бути складним завданням, оскільки нові технології та послуги можуть створювати нові вразливості та вектори атак.

Стратегії посилення кібербезпеки та захисту даних:

Посилення системи кібербезпеки: Фінансові установи повинні впроваджувати комплексні системи кібербезпеки, які охоплюють оцінку ризиків, запобігання, виявлення та заходи реагування. Ці системи повинні регулярно оновлюватися та оцінюватися, щоб забезпечити їх ефективність у боротьбі з новими загрозами.

Співпраця та обмін інформацією: Заохочення співпраці та обміну інформацією між фінансовими установами, регуляторами та правоохоронними органами може допомогти покращити колективне розуміння кіберзагроз та сприяти розробці скоординованих заходів реагування. Такі ініціативи, як Центр обміну та аналізу інформації про фінансові послуги (FS-ISAC), можуть стати цінними платформами для обміну розвідданими про загрози та передовим досвідом.

Навчання та обізнаність працівників: Людські помилки залишаються важливим фактором у багатьох інцидентах кібербезпеки. Фінансові установи повинні інвестувати в постійні програми навчання та підвищення обізнаності співробітників, щоб забезпечити їх знаннями та навичками, необхідними для виявлення та реагування на потенційні кіберзагрози.

Регуляторний нагляд і керівництво: Регуляторні органи відіграють вирішальну роль у забезпеченні кібербезпеки та конфіденційності даних у фінансовому секторі. Вони можуть надавати рекомендації щодо найкращих практик, встановлювати мінімальні стандарти безпеки та проводити регулярні оцінки кібербезпеки для забезпечення дотримання вимог та виявлення потенційних вразливостей.

Заохочення впровадження технологій, що підвищують конфіденційність: Фінансові установи повинні розглянути можливість впровадження технологій, що підвищують рівень конфіденційності, таких як шифрування, токенізація та диференційована конфіденційність, для захисту конфіденційних фінансових даних та мінімізації потенційних наслідків витоку даних.

Отже, кібербезпека та конфіденційність даних мають першорядне значення на світовому фінансовому ринку, оскільки вони необхідні для підтримки довіри, впевненості та стабільності. Фінансові установи, регулятори та інші зацікавлені

сторони повинні працювати разом, щоб вирішувати проблеми, пов'язані з еволюцією кіберзагроз, взаємопов'язаністю та необхідністю балансувати між безпекою та інноваціями. Зміцнюючи систему кібербезпеки, сприяючи співпраці та обміну інформацією, інвестуючи в навчання та підвищення обізнаності працівників, а також використовуючи регуляторний нагляд і технології захисту приватності, фінансовий сектор може підвищити свою стійкість до кіберзагроз і захистити конфіденційні дані, які лежать в основі глобальної фінансової системи.

За останні роки світовий фінансовий ринок зазнав значних трансформацій, зумовлених такими факторами, як ринкова інтеграція, фінансова інклюзія, регуляторна гармонізація, "зелені" фінанси, фінтех і блокчейн-інновації, а також посилення уваги до кібербезпеки та конфіденційності даних. Оскільки світ стає все більш взаємопов'язаним, а фінансовий ландшафт продовжує розвиватися, вкрай важливо, щоб зацікавлені сторони, включаючи фінансові установи, політиків і регуляторів, працювали разом, щоб вирішувати проблеми і використовувати можливості, які надають ці події.

Прийнявши ці стратегії, учасники світового фінансового ринку можуть сприяти створенню більш ефективної, інклюзивної та стійкої фінансової системи, яка підтримує стале економічне зростання та розвиток. Крім того, ці зусилля можуть допомогти зменшити системні ризики, сприяти більшій довірі між учасниками ринку та сприяти довгостроковій стабільності та цілісності глобальної фінансової системи.

Насамкінець, подальший розвиток світового фінансового ринку вимагатиме узгоджених і спільних зусиль усіх зацікавлених сторін, включаючи фінансові установи, політиків, регуляторів і споживачів. Завдяки впровадженню інновацій, сприянню інклюзивності та вирішенню проблем і ризиків, пов'язаних з дедалі більш взаємопов'язаним фінансовим ландшафтом, що швидко розвивається, світовий фінансовий ринок може продовжувати зростати і процвітати, сприяючи більш процвітаючому і сталому майбутньому для всіх.

2.5. Рекомендації щодо ефективної трансформації українського фінансового ринку в умовах глобалізації

Український фінансовий ринок, що складається з низки фінансових установ, інструментів та послуг, відіграє вирішальну роль в економічному зростанні та розвитку країни.

Глобалізація стала рушійною силою у формуванні фінансових ринків у всьому світі, пропонуючи можливості для прискорення економічного зростання, зміцнення фінансової стабільності та доступу до нових джерел капіталу. У міру того, як країни стають більш взаємопов'язаними через торгівлю, інвестиції та технології, їхні фінансові ринки стають все більш інтегрованими, що призводить до появи глобальних фінансових систем. У цьому контексті для українського фінансового ринку важливо адаптуватися та розвиватися, щоб відповідати вимогам глобалізованої економіки.

Розвиток фінансового ринку

Розвиток фінансових ринків широко визнаний як вирішальний фактор сприяння економічному зростанню та розвитку. Добре функціонуючі фінансові ринки ефективно розподіляють ресурси, полегшують управління ризиками та сприяють інвестиціям та інноваціям.

Ключовим компонентом розвитку фінансового ринку є створення надійної регуляторної бази. Барт та ін. стверджують, що ефективне регулювання та наглядова практика є важливими для підтримання фінансової стабільності, захисту інвесторів та зміцнення довіри до ринку. У цьому контексті прийняття міжнародних стандартів, таких як Базель III, розглядається як вирішальний крок у сприянні стабільності та стійкості фінансових систем.

Глобалізація та фінансові ринки

Глобалізація має глибокий вплив на фінансові ринки, що призводить до більшої інтеграції та взаємозалежності між країнами. Стігліц стверджує, що глобалізація відкриває можливості для економічного зростання, доступу до нових

джерел капіталу та підвищення фінансової стабільності за умови наявності відповідної політики та інституцій.

Трансформація фінансових ринків, що розвиваються

Література, присвячена трансформації фінансових ринків, що формуються, дає уявлення про політику та стратегії, які можуть сприяти їхньому розвитку та інтеграції зі світовими ринками. Claessens & Schmukler підкреслюють важливість розвитку ринків капіталу, що включає стимулювання внутрішніх заощаджень, залучення іноземних інвестицій та розвиток різноманітних фінансових інструментів.

Крім того, сприяння фінансовій інклюзії було визначено як важливий аспект трансформації фінансового ринку. Це передбачає розширення доступу до фінансових послуг для недостатньо охоплених ними верств населення, включаючи малий бізнес та сільські громади, що може сприяти зниженню рівня бідності та більш справедливому зростанню.

Нарешті, в літературі підкреслюється потреба в сильних інституціях та структурах управління для підтримки трансформації фінансових ринків. Це включає ефективне регулювання, прозоре та підзвітне управління, а також розвиток фінансової інфраструктури, такої як платіжні системи та кредитні бюро.

Огляд українського фінансового ринку

Український фінансовий ринок складається з декількох ключових компонентів, включаючи банківський сектор, ринки капіталу та інші фінансові установи, такі як страхові компанії, пенсійні фонди та небанківські фінансові організації.

а. Банківський сектор: Банківський сектор відіграє центральну роль на українському фінансовому ринку, надаючи більшість фінансових послуг та посередницьких послуг. Після кризи 2014 року та подальших реформ сектор зазнав значної консолідації та реструктуризації, а кількість банків зменшилася з понад 180 у 2014 році до близько 67 у 2023 році як це видно з рисунку 2.2 Незважаючи на ці реформи, сектор продовжує характеризуватися високим ступенем державної

власності та концентрації, оскільки на п'ять найбільших банків припадає понад 50% загальних активів [38].

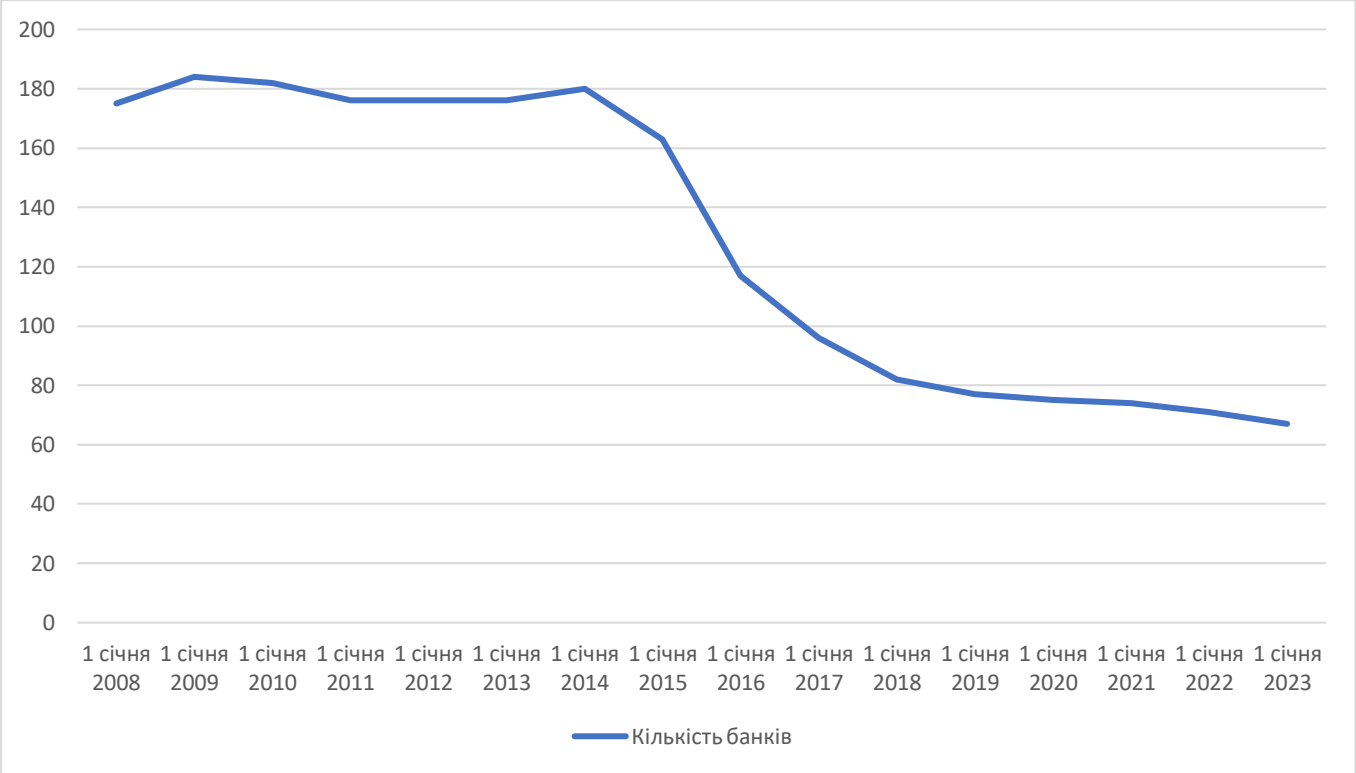

Рис. 2.2 – Кількість діючих банків в Україні *[41]*

b. Ринки капіталу: Ринки капіталу в Україні включають фондовий ринок та ринок облігацій. Фондовий ринок, представлений Українською біржею (УБ), залишається відносно недорозвиненим, з низькою ринковою капіталізацією та обмеженою ліквідністю. Станом на 2021 рік ринкова капіталізація УБ становила близько $20 млрд, що становить лише 10% ВВП України [40]. Ринок облігацій є більш розвиненим, причому державні облігації є домінуючим інструментом. З таблиці 2.4 можна побачити обсяги торгів корпоративними та державними облігаціями на Україні за 2019-2021 роки. Однак ринок корпоративних облігацій залишається на стадії становлення і недостатньо використовується як джерело фінансування для бізнесу.

Табл. 2.4- Обсяги торгів корпоративними та державними

Рік	Корпоративні облігації(млн грн)	Державні облігації(млн грн)
2019	2698	1056
2020	49	2142
2021	218	11487

Джерело [61]

c. Інші фінансові установи: Небанківський фінансовий сектор в Україні включає страхові компанії, пенсійні фонди та інші небанківські фінансові організації. Хоча ці установи надають широкий спектр фінансових послуг, їхній загальний внесок у фінансовий ринок залишається обмеженим: у 2021 році їхні активи становили менше 10% ВВП. [41]

Ключові показники та результати діяльності

Для оцінки ефективності українського фінансового ринку в цьому аналізі буде розглянуто кілька ключових показників, зокрема ринкову капіталізацію, обсяг торгів, відсоткові ставки, кредитні рейтинги та інші відповідні змінні.

a. Ринкова капіталізація: Як зазначалося раніше, ринкова капіталізація українського фондового ринку залишається низькою порівняно з іншими країнами та світовими показниками. Така низька ринкова капіталізація обмежує здатність ринку мобілізувати капітал для інвестицій та економічного зростання.

b. Обсяг торгів: Обсяги торгів на УБ також відносно низькі, що відображає обмежену ліквідність та глибину ринку. Низькі обсяги торгів можуть відлякувати інвесторів, як вітчизняних, так і іноземних, від участі в ринку, що ще більше стримує його розвиток.

c. Відсоткові ставки: Відсоткові ставки в Україні знизилися за останні роки, що відображає зусилля Національного банку України, спрямовані на підтримку цінової стабільності та стимулювання економічного зростання. Однак реальні відсоткові ставки залишаються відносно високими, що може стримувати запозичення та інвестиції в економіку.

d. Кредитні рейтинги: Суверенний кредитний рейтинг України, за оцінкою провідних рейтингових агентств, таких як Moody's, Standard & Poor's та Fitch, покращився після кризи 2014 року, але залишається нижчим за інвестиційний рівень. Такий низький кредитний рейтинг може збільшити вартість запозичень і стримувати іноземні інвестиції.

Слабкі сторони, вразливості та можливості для зростання

a. Слабкі сторони: Ключовими слабкими сторонами ринку є високий ступінь концентрації та державної власності в банківському секторі, нерозвиненість ринків

капіталу та обмежений внесок небанківських фінансових установ. Ці недоліки обмежують здатність ринку мобілізувати капітал, ефективно розподіляти ресурси та управляти ризиками.

b. Вразливості: Український фінансовий ринок залишається вразливим до зовнішніх шоків, таких як коливання світових цін на сировинні товари та геополітичні ризики, пов'язані з конфліктом на сході України. Крім того, залежність ринку від банківського сектору наражає його на потенційні системні ризики, якщо цей сектор зіткнеться з нестабільністю або кризою.

c. Можливості для зростання: Незважаючи на ці слабкості та вразливості, український фінансовий ринок пропонує кілька можливостей для зростання та розвитку. По-перше, триваючий процес реформування фінансового сектору, особливо банківського, створює міцний фундамент для подальших перетворень. По-друге, розвиток ринків капіталу, зокрема ринку корпоративних облігацій, може допомогти диверсифікувати джерела фінансування для бізнесу та стимулювати інвестиції. По-третє, сприяння фінансовій інклюзії шляхом розширення доступу до фінансових послуг для малозабезпечених верств населення може сприяти більш справедливому зростанню та зменшенню бідності.

Отже, цей аналіз українського фінансового ринку визначив ключові компоненти, індикатори та показники ефективності, висвітливши сильні та слабкі сторони ринку, а також можливості для його зростання. Ця оцінка є основою для розробки політичних рекомендацій, які будуть представлені в наступному розділі роботи, з метою підтримки ефективної трансформації українського фінансового ринку в умовах глобалізації.

Рекомендації для ефективної трансформації:

На основі аналізу українського фінансового ринку в цьому розділі представлено низку політичних рекомендацій, спрямованих на сприяння ефективній трансформації ринку в умовах глобалізації. Ці рекомендації спрямовані на усунення ключових недоліків та вразливостей, виявлених під час аналізу, та базуються на можливостях ринку для зростання та розвитку.

Регуляторні реформи та нагляд

Посилення регуляторної бази та нагляду є важливим для підтримки фінансової стабільності та зміцнення довіри на ринку.

a. Подальше вдосконалення регуляторної бази: Продовжувати процес приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів, таких як Базель III, з метою сприяння фінансовій стабільності та стійкості. Крім того, розглянути можливість прийняття нормативно-правових актів, які сприятимуть прозорості ринку, корпоративному управлінню та захисту прав інвесторів.

b. Посилити наглядовий потенціал: Посилити спроможність Національного банку України та інших регуляторних органів здійснювати ефективний нагляд за фінансовими установами, включаючи раннє виявлення та пом'якшення системних ризиків.

c. Сприяти співпраці між регуляторами: Сприяти співпраці та обміну інформацією між національними регуляторними органами, а також між українськими регуляторними органами та їхніми міжнародними партнерами з метою подолання транскордонних ризиків та підвищення загальної ефективності нагляду.

Розвиток ринків капіталу

Розвиток ринків капіталу має вирішальне значення для диверсифікації джерел фінансування та стимулювання інвестицій.

a. Вдосконалення ринкової інфраструктури: Удосконалити торговельну, клірингову та розрахункову інфраструктуру Української біржі для підвищення ліквідності та ефективності ринку.

b. Сприяти внутрішнім заощадженням та інституційним інвесторам: Заохочувати внутрішні заощадження та зростання інституційних інвесторів, таких як пенсійні фонди та страхові компанії, які можуть забезпечити стабільне джерело капіталу для ринку.

c. Сприяти розвитку ринку корпоративних облігацій: Запровадити регуляторні та податкові стимули для заохочення випуску та торгівлі

корпоративними облігаціями, які можуть стати альтернативним джерелом фінансування для бізнесу.

d. Залучати іноземні інвестиції: Покращити інвестиційний клімат шляхом усунення бар'єрів для іноземних інвестицій, таких як бюрократична тяганина, корупція та політичні ризики, а також просувати Україну як привабливу країну для міжнародних інвесторів.

Розвиток фінансової інфраструктури

Надійна фінансова інфраструктура необхідна для ефективного функціонування фінансового ринку.

a. Удосконалити платіжні системи: Інвестувати в модернізацію та інтеграцію платіжних систем для сприяння швидшому та ефективнішому здійсненню транзакцій як всередині країни, так і за її межами.

b. Розвивати кредитні бюро та обмін інформацією: Створити кредитні бюро для збору та розповсюдження кредитної інформації про позичальників, що сприятиме більш точному оцінюванню кредитоспроможності та відповідальній практиці кредитування.

c. Сприяти фінансовим інноваціям: Заохочувати розвиток і впровадження фінансових технологій (ФінТех) для підвищення ефективності та доступності фінансових послуг, одночасно забезпечуючи адекватне регулювання для подолання потенційних ризиків.

Таким чином, ці рекомендації забезпечують комплексну основу для ефективної трансформації українського фінансового ринку в умовах глобалізації. Усуваючи слабкі сторони та вразливості ринку, а також використовуючи його можливості для зростання, ці рекомендації можуть сприяти сталому розвитку ринку та підтримці більш широких цілей економічного зростання та розвитку України.

Потенційні ризики та шляхи їх зменшення:

Впровадження рекомендацій щодо ефективної трансформації українського фінансового ринку пов'язане з низкою потенційних ризиків та викликів. У цьому розділі визначено ключові ризики та запропоновано стратегії їх пом'якшення, що

забезпечить успішне впровадження рекомендацій та реалізацію запланованих переваг.

Регуляторні та імплементаційні ризики

Складність регуляторних реформ та проблеми впровадження можуть стати на заваді успішній трансформації фінансового ринку.

Пом'якшення ризиків:

a. Застосування поетапного підходу: Впроваджувати запропоновані регуляторні реформи поетапно та скоординовано, що дозволить забезпечити належну підготовку, консультації та адаптацію до нових правил.

b. Посилити регуляторну спроможність: Інвестувати в розбудову потенціалу регуляторних органів, щоб забезпечити їх навичками та ресурсами, необхідними для ефективного впровадження та дотримання нових правил.

c. Взаємодія зі стейкхолдерами: Проводити консультації з учасниками фінансового ринку та іншими зацікавленими сторонами протягом усього процесу реформування, щоб забезпечити їхню підтримку та співпрацю у впровадженні нових правил.

Макроекономічні ризики

Зовнішні економічні шоки та внутрішні макроекономічні дисбаланси можуть створювати ризики для фінансового ринку та економіки в цілому.

Пом'якшення ризиків:

a. Впровадження виваженої макроекономічної політики: Проведення виваженої фіскальної та монетарної політики для підтримки макроекономічної стабільності та створення сприятливого середовища для трансформації фінансового ринку.

b. Диверсифікувати економіку: Заохочувати диверсифікацію економіки для зменшення вразливості країни до зовнішніх шоків, таких як коливання світових цін на сировинні товари.

c. Підвищити економічну стійкість: Посилити здатність економіки протистояти економічним потрясінням і відновлюватися після них за допомогою

таких заходів, як створення фіскальних буферів і розвиток мереж соціального захисту.

Технологічні ризики

Швидкі темпи технологічних змін можуть створити нові ризики та виклики для фінансового ринку, особливо у сфері кібербезпеки та фінансових інновацій.

Пом'якшення ризиків:

a.Посилення кібербезпеки: Інвестувати в інфраструктуру кібербезпеки та розбудову потенціалу для захисту фінансового ринку та його учасників від кіберзагроз.

b. Сприяти відповідальним фінансовим інноваціям: Заохочувати розробку та впровадження фінансових технологій (FinTech) у відповідальний та регульований спосіб, балансуючи між потенційними перевагами інновацій та необхідністю протистояти ризикам, що виникають.

c. Сприяти міжнародному співробітництву: Брати участь у міжнародному діалозі та співпраці щодо технологічних ризиків і найкращих практик, вивчаючи досвід інших країн та обмінюючись знаннями про ефективні стратегії пом'якшення наслідків.

Отже, у цьому розділі було визначено потенційні ризики, пов'язані з трансформацією українського фінансового ринку, та запропоновано стратегії їх пом'якшення для подолання цих ризиків. Передбачаючи та активно реагуючи на ці виклики, політики та зацікавлені сторони можуть підвищити ймовірність успішної трансформації та реалізації пов'язаних з нею переваг для української економіки та суспільства. Було проведено комплексний аналіз українського фінансового ринку в контексті глобалізації та запропоновано низку рекомендацій щодо його ефективної трансформації. Аналіз ключових компонентів, показників та результатів діяльності ринку дозволив виявити його сильні та слабкі сторони, а також можливості для зростання. Представлені рекомендації спрямовані на усунення виявлених слабких сторін та вразливостей, а також на використання потенціалу ринку для розвитку, що в кінцевому підсумку сприятиме сталому зростанню української економіки.

Запропоновані рекомендації охоплюють кілька ключових сфер, включаючи регуляторні реформи та нагляд, розвиток ринку капіталу, розвиток фінансової інфраструктури та фінансову інклюзію. Ці рекомендації спрямовані на створення більш стійкого, диверсифікованого та доступного фінансового ринку, який зможе краще задовольняти потреби української економіки та її громадян. Впровадження цих рекомендацій, однак, не позбавлене ризиків та викликів, які обговорюються в розділі, присвяченому потенційним ризикам та шляхам їхнього зменшення. Проактивно реагуючи на ці ризики та взаємодіючи з широким колом зацікавлених сторін, політики можуть підвищити ймовірність успішної трансформації та реалізації запланованих переваг.

Отже, трансформація українського фінансового ринку в умовах глобалізації є необхідною і досяжною. Впроваджуючи запропоновані рекомендації та зменшуючи потенційні ризики, Україна може створити більш ефективний, інклюзивний та стійкий фінансовий ринок, який сприятиме досягненню цілей економічного зростання та розвитку. Трансформація фінансового ринку не лише сприятиме стабільності та процвітанню української економіки, а й посилить її інтеграцію у світову фінансову систему, створюючи тим самим нові можливості для торгівлі, інвестицій та співпраці. Ця робота є цінним ресурсом для політиків, науковців та учасників фінансового ринку, які прагнуть зрозуміти виклики та можливості, що стоять перед українським фінансовим ринком, та зробити свій внесок у його ефективну трансформацію в епоху глобалізації.

ВИСНОВКИ

Відповідно до поставлених завдань кваліфікаційної бакалаврської роботи, було проведено дослідження світового фінансового ринку з акцентом на його історичний розвиток та еволюцію. Було виявлено як розвиток комунікаційних технологій відіграв вирішальну роль у формуванні світового фінансового ринку. Також так як фінансові кризи траплялися впродовж історії, часто зі значними наслідками для світової економіки та фінансової системи - було проведено аналіз причин виникнення та наслідків найбільших криз.

Були ідентифіковані основні етапи та тенденції ринку. Також проаналізовано функції, взаємозв'язки та ролі кожного учасника на ринку, а саме: грошові ринки та ринки капіталу; учасники ринку такі як: центральні банки, комерційні банки, інституційні інвестори, небанківські фінансові установи, індивідуальні інвестори; посередники на фінансовому ринку такі як: брокери-дилери, інвестиційні банки, біржі та фінансові консультанти.

Було проаналізовано глобальне фінансове регулювання, яке в свою чергу є системою правил і стандартів, щодо забезпечення стабільності та прозорості світового фінансового ринку.

Були визначені можливі наслідки для стабільності та розвитку ринку основних проблем та ризиків, що виникають на світовому фінансовому ринку через процес глобалізації, а саме: фінансове зараження; валютні кризи та волатильність обмінного курсу; кризи суверенного боргу; регуляторні виклики та проблеми координації.

Роль технологій у сучасному фінансовому секторі була детально вивчена, під час аналізу було виявлено позитивний зв'язок між технологічним прогресом та ефективністю ринку, а саме: зменшення спредів попиту і пропозиції з плином часу; збільшення обсягів торгівлі та ринкової капіталізації; покращення виявлення цін та поширення інформації.

Також було виявлено, що технологічний прогрес відіграв значну роль демократизації доступу до фінансових послуг, а саме: збільшення кількості індивідуальних інвесторів та малих підприємств, які беруть участь у фінансових ринках; поява фінансових інновацій, таких як пірингове кредитування, робо консультування та краудфандингові платформи.

Складні зміни, що відбуваються на ринку через глобалізацію та технологічний прогрес, були оцінені, і їх наслідки для учасників ринку та його стабільності були визначені. Були оглянуті та оцінені такі структурі зміни як: ринкова інтеграція; фінансові інновації; регуляторні реформи; реформи та відкриття фінансового ринку Китаю; розвиток фінтех-компаній та банків-челленджерів.

Аналіз ролі та функцій нових фінансових центрів, був проведений, і вплив цих центрів на глобальний фінансовий ринок був проаналізований.

Було проведене дослідження, щодо подальшого розвитку світового фінансового ринку. А саме були оглянуті, та проаналізовані такі явища: ринкова інтеграція; фінансова інклюзія; переваги фінансової інклюзії; регуляторна гармонізація; виклики регуляторної гармонізації; зелене фінансування; фінтех і блокчейн; переваги фінтеху та блокчейну; кібербезпека та конфіденційність даних.

Результатом дослідження було надання рекомендацій та напрямків розвитку світового фінансового ринку. Роль регулювання, міжнародної співпраці та інституційних змін у цьому процесі була виділена. Крім того, український фінансовий ринок був розглянутий у контексті глобалізації, аналізовані були основні виклики та можливості, з якими стикається цей ринок, і розроблені рекомендації для зміцнення конкурентоспроможності та привабливості українського ринку.

Отже, в результаті виконання поставлених завдань були отримані важливі висновки про розвиток світового фінансового ринку, його учасників та вплив на нього глобалізації та технологічного прогресу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Юрчук Г.В., Особливості еволюції ринку фінансових послуг та їх надання в умовах розвитку інформаційного суспільства
2. Yeandle, M. (Ed.). (2018). The Global Financial Centres Index (GFCI). London: Long Finance & Z/Yen Group.
3. Roberts, R. (2013). The City: A Guide to London's Global Financial Centre. London: Economist Books.
4. Мюррей Ротбард - Велика депресія в Америці
5. Clark, G. L., & Wójcik, D. (2007). The Geography of Finance: Corporate Governance in a Global Marketplace. Oxford: Oxford University Press.
6. Mishkin, F. S. (2016). The Economics of Money, Banking, and Financial Markets. Pearson
7. Allen, F., Carletti, E., & Gray, J. (Eds.) (2017). The New International Financial System: Analyzing the Cumulative Impact of Regulatory Reform. World Scientific.
8. Capital Markets: Institutions and Instruments" Фрэнк Фабоцци
9. Demirgüç-Kunt, A., Klapper, L., Singer, D., & Van Oudheusden, P. (2015). The Global Findex Database 2014: Measuring Financial Inclusion around the World. World Bank Group.
10. The Bankers' New Clothes: What's Wrong with Banking and What to Do about It" от Anat Admati и Martin Hellwig
11. Financial Regulatory Reform: Benefits, Costs, and Challenges of the Dodd-Frank Act" от Douglas J. Elliott.
12. Mazzucato, M. (2018). The Value of Everything: Making and Taking in the Global Economy. Hachette UK.
13. The Economics of Financial and Medical Identity Theft" от L. Jean Camp and M. Eric Johnson.
14. Schoenmaker, D. (2017). Green Finance and Investment: Mapping Channels to Mobilise Institutional Investment in Sustainable Energy. OECD Publishing.

15. Barry Eichengreen & Andrew K. Rose, 1999 Contagious Currency Crises: Channels of Conveyance

16. Arestis, P., & Sawyer, M. (Eds.). (2006). A Handbook of Alternative Monetary Economics. Edward Elgar Publishing.

17. Global Finance at Risk: The Case for International Regulation" автора John Eatwell и Lance Taylor

18. Demirgüç-Kunt, A., & Levine, R. (Eds.). (2001). Financial Structure and Economic Growth: A Cross-Country Comparison of Banks, Markets, and Development. MIT Press.

19. The Social Shaping of Technology" авторов Donald MacKenzie и Judy Wajcman

20. Machine, Platform, Crowd: Harnessing Our Digital Future" авторов Andrew McAfee и Erik Brynjolfsson.

21. Gomulka, S., & Lane, J. (2001). The Transformation of the Polish Financial System: 1990-2000. Centre for the Study of Economic and Social Change in Europe, SSEES, UCL.

22. Market Integration, Regionalism and the Global Economy" под редакцией Кэма Нгайя и Роберта Симонса

23. Laeven, L., & Valencia, F. (Eds.). (2013). Systemic Banking Crises Database: An Update. International Monetary Fund.

24. Eichengreen, B. (2008). Globalizing Capital: A History of the International Monetary System. Princeton University Press.

25. Reinhart, C. M., & Rogoff, K. S. (2009). This Time is Different: Eight Centuries of Financial Folly. Princeton University Press.

26. Regulatory Reform in the Wake of the Global Financial Crisis" от Mark Fenwick, Eddy Wymeersch, and Klaus Hopt.

27. Stiglitz, J. E., & Greenwald, B. (2003). Towards a New Paradigm in Monetary Economics. Cambridge University Press.

28. "The Future of Money: How the Digital Revolution Is Transforming Currencies and Finance" автора Eswar Prasad.

29. The FinTech Book: The Financial Technology Handbook for Investors, Entrepreneurs and Visionaries" авторов Susanne Chishti и Janos Barberis

30. Regional Integration and Global Free Trade: Addressing the Fundamental Conflicts

31. Gorton, G. (2012). Misunderstanding Financial Crises: Why We Don't See Them Coming. Oxford University Press.

32. Financial Inclusion in the 21st Century" авторов Sarma M., & Pais J. C

33. Regulatory Harmonization and the Developing World" автора Shahid Yusuf

34. Fintech: The New DNA of Financial Services" авторов Прагс Раймани и Правина Раймани

Електронні джерела:

35. Economic History Association. URL: https://eh.net/ (дата зверення 03.03.2023)

36. Alpari. URL: https://alpari.com/ua/ (дата звернення 23.04.2023)

37. Finbalance. URL: https://finbalance.com.ua/ (дата звернення 17.02.2023)

38. International Monetary Fund (IMF). URL: http://www.imf.org/ (дата звернення 18.01.2023)

39. Dsnews. URL: https://www.dsnews.ua/ukr (дата звернення 25.03.2023)

40. World Bank. URL: - http://www.worldbank.org/ (дата звернення 19.02.2023)

41. National Bank of Ukraine. URL: https://bank.gov.ua/en/ (дата звернення 23.02.2023)

42. Bank for International Settlements (BIS) . URL: https://www.bis.org/ (дата звернення 01.03.2023)

43. ДКС Центр. URL: https://www.nayka.com.ua/ (дата звернення 04.03.2023)

44. Our world in Data. URL: https://ourworldindata.org/ (дата звернення 10.01.2023)

45. Yahoo! Finance. URL: https://finance.yahoo.com/ (дата звернення 17.01.2023)

46. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) . URL: https://www.oecd.org/ (дата звернення 08.01.2023)

47. Federal Reserve. URL: https://www.federalreserve.gov/ (дата звернення 01.05.2023)

48. European Central Bank. URL: https://www.ecb.europa.eu/ (дата звернення 25.04.2023)

49. International Wealth. URL: https://internationalwealth.info/ (дата звернення 12.03.2023)

50. Financial Stability Board (FSB) . URL: https://www.fsb.org/ (дата звернення 27.03.2023)

51. Bank of England. URL: https://www.bankofengland.co.uk/ (дата звернення 05.03.2023)

52. World Trade Organization (WTO). URL: https://www.wto.org/ (дата звернення 06.05.2023)

53. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) . URL: https://unctad.org/ (дата звернення 26.04.2023)

54. Global Financial Centres Index (GFCI). URL: http://www.longfinance.net/global-financial-centre-index-gfci/ (дата звернення 23.03.2023)

55. World Economic Forum (WEF). URL: http://www.weforum.org/ (дата звернення 08.04.2023)

56. Bank for International Settlements (BIS). URL: http://www.bis.org/ (дата звернення 15.02.2023)

57. Financial Stability Board (FSB) . URL: http://www.fsb.org/ (дата звернення 15.05.2023)

58. The Economist. URL: http://www.economist.com/ (дата звернення 17.04.2023)

59. World Bank. (2021). World Development Indicators. URL: https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=world-development-indicators (дата звернення 23.04.2023)

60. Українська біржа. URL: https://www.ux.ua/ (дата звернення 26.04.2023)

61. European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). (2021). Transition Reports. URL: https://www.ebrd.com/publications/transition-reports (дата звернення 19.03.2023)

62. Basel Committee on Banking Supervision. (2021). Basel III: International Regulatory Framework for Banks. URL: https://www.bis.org/bcbs/basel3.htm (дата зверненян 12.02.2023)

UNICHECK

Имя пользователя:
Міжнародної економіки Черницька Тетяна

ID проверки:
1015408795

Дата проверки:
03.06.2023 21:29:46 EEST

Тип проверки:
Doc vs Internet + Library

Дата отчета:
03.06.2023 21:40:39 EEST

ID пользователя:
100005722

Название файла: **КБР_Гоптарєв**

Количество страниц: **70** Количество слов: **15249** Количество символов: **124743** Размер файла: **193.51 KB** ID файла: **1015072226**

2.45%
Совпадения

Наибольшее совпадение: **0.31%** с Интернет-источником (http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/67125)

1.22% Источники из Интернета | 127 ..... Страница 72

1.97% Источники из Библиотеки | 297 ..... Страница 72

0% Цитат

Исключение цитат выключено

Исключение списка библиографических ссылок выключено

0% Исключений

Нет исключенных источников